

Budget 2017, plan 2018-2019 2.1

Samverkansbudget

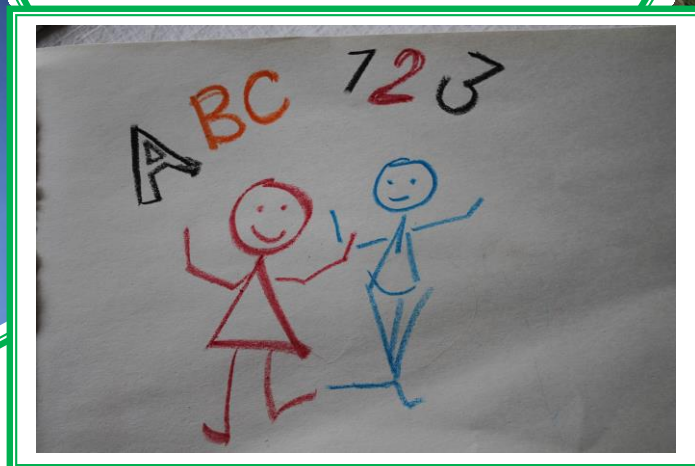
Österåkers framtid

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET I ÖSTERÅKER

Vänsterpartiet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ALLMÄNT	3
1.1 Budgetförord	3
2 BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR	4
2.1 Budgetens innehåll	4
2.2 Reglering av balanskravet	5
2.3 God ekonomisk hushållning och medelsförvaltning	5
2.4 Kommunala utjämningsreserven (RUR)	5
2.5 Skattesats	5
2.6 Inkomstskatteutjämningen	5
2.7 Demografi	5
3 KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	6
3.1 Skatteintäkter	6
3.2 Avgifter	6
3.3 Omvärldsfaktorer	6
3.3 Fastighetsavgift	7
3.4 Prisutveckling- och personalomkostnader	7
3.5 Pensionskostnader	7
3.6 Ersättning för kostnader för mervärdesskatt	7
3.7 Framtida volymökningar	7
4 NYA REGELER OCH LAGSTIFTNING	8
4.1 Skärpt skyldighet att kontrollera och följa upp verksamhet	8
4.2 Regeländringar för att stimulera ökat bostadsbyggande	8
5 REGERINGENS BUDGETPROPOSITION	9
5.1 Tillskott	9
5.2 Resurser till välfärden	9-10
5.3 Migration och integration	10-11
5.4 Övriga satsningar	12
6 ÖSTERÅKERS KOMMUNS VISION OCH MÅL	13
6.1 Vision Österåker 2020	13-14
7 NÄMNDERNAS BUDGET OCH UPPDRAG	15
7.1 Kommunfullmäktige	15
7.2 Kultur- och fritidsnämnden	16-22
7.3 Skolnämnden	23-35
7.4 Vård-och omsorgsnämnden	36-43
7.5 Produktionsstyrelsen	43
7.6 Socialnämnden	44-47
7.8 Byggnadsnämnden	48
7.9 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	49-50
7.10 Kommunstyrelsen	51-65
7.11 Rationaliseringsåtgärder	66
8 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR	67
8.1 Sammanställning av nämndernas ramar	67
8.2 Kostnad och intäktsbudget	68
8.3 Investeringsbudget	69
8.4 Finansieringsanalys	70

1. Allmänt

1.1 Budgetförord – Samverkansbudget för Österåkers framtid

Österåker är på många sätt en fantastisk kommun. En kommun med stora möjligheter och utmaningar. Men ingenting kommer av sig självt. Med ett offensivt förhållningssätt har vi två partier i samverkan enats om ett budgetförslag för Österåkers framtid. Vi vill att;

- Österåker skall vara en bra kommun att växa upp i
- Österåker tar ett tydligare och större ansvar för miljön och minska vår klimatpåverkan
- Österåkers spännande utveckling sker i dialog med våra invånare
- Skärgården skall leva och utvecklas
- Alla elevers förutsättningar tas tillvara och ges möjlighet att utvecklas
- Det finns stimulerande fritid för våra unga
- Det finns ett rikt föreningsliv där kulturen och idrotten blomstrar
- Det skall gå att leva ett aktivt liv som pensionär här i Österåker
- Omsorg finns när behov uppstår
- Det skall vara rent, snyggt och tryggt på gator och torg
- Kollektivtrafiken fungerar och att det finns säkra vägar

Mer resurser till välfärden

Österåker ska ha en välfärd av hög kvalitet som går att lita på. Därför har Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i "Samverkansbudget för Österåkers framtid" satsningar på 113,6 mkr i driftbudget, sänkta avgifter med 4, 7 mkr och investeringar på 13,5 mkr jämfört med styrande borgerliga minoritetens budgetdirektiv. Våra gemensamma satsningar för 2017 fokuserar kring tre prioriterade områden:

- **Skola och förskola**
- **Ungas fritid och kultur**
- **Äldres omsorg och trygghet**

Ansvarsfull ekonomi för Österåkers framtid

Samverkansbudgeten för Österåkers framtid – är en ansvarsfull budget som offensivt tar sig an de utmaningar som finns med öppna ögon och som lägger förslag på hållbara lösningar.

- **Vårt förslag bygger på oförändrad skatt**
- **Våra förslag tar i anspråk mindre än 98 % av skatteintäkter och bidrag**
- **Vi ger verksamheterna realistiska förutsättningar att nå sina mål**

Socialdemokraterna

Ann-Christine Furustrand

Vänsterpartiet

Francisco Contreras

2. Budgetförutsättningar 2017- och plan 2018 - 2019

2.1 Budgetens innehåll

Vad en budget skall innehålla finns reglerat i Kommunallagen. Kommunerna ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen skall skattesatsen och anslagen anges. Av planen skall det framgå hur verksamheten skall finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

För verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret skall därvid alltid vara periodens första år.

2.2 Reglering av balanskravsresultat

Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

2.3 God ekonomisk hushållning och medelsförvaltning

Kommunerna skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Enligt vår uppfattning är en budget i balans, dvs att intäkter och utgifter går ihop en självklarhet. En budget skall alltid hållas. Men det räcker inte att Österåkers kommun enbart har en god ekonomisk hushållning, utan Österåker ska också leverera kvalitet i de verksamheter som Österåkers kommun driver för sina medborgare. Att verksamheterna når sina mål är lika viktigt för oss som att en budget går ihop på sista raden.

2.4 Kommunala utjämningsreserven (RUR)

Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättningar att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivilligt att tillämpa. Österåkers kommun har beslutat om att utnyttja lagstiftningen och har infört RUR. RUR uppgår enligt bokslutet 2015 var 170,4 Mkr.

Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet.

2.5 Skattesats

År 2011 och år 2013 har skatten sänkts i Österåkers kommun med 33 respektive 25 öre. Åren därefter har skattesatsen varit oförändrad för att åter sänkas år 2016 med 50 öre. Vi väljer att prioritera välfärden före skattesänkningar. Vårt budgetförslag tar i anspråk mindre än 98 % av skatteintäkter och bidrag.

Vi föreslår:

Att kommunens utdebitering för 2017 föreslås vara 18:17 dvs. oförändrad skattesats jämfört med 2016.

2.6 Inkomstskatteutjämningen

Regeringen anger i Budgetpropositionen att delmodellen för Barn och unga med utländsk bakgrund, i kostnadsutjämningsystemet, ska ändras. Den geografiska indelning som används i modellen föreslås ändras från en indelning gjord utifrån församling till en indelning gjord utifrån distrikt. Förändringen föreslås att införas från och med 2017. Enligt regeringen bedöms omfördelningseffekterna att bli små (källa SKL cirkulär 16:50, 2016-09-21)

Ekonomikontoret i Österåkers bedömning är att effekten för revidering av inkomstsystemet blev knappt 1 Mkr för kommunen och skattekraften knappt 115%.

2.7 Demografi

Österåkers kommun är en tillväxtkommun och dess invånarantal ökar med ungefär 1000 personer per år under 2015 – 2019. Kommunens demografiska förändringar visar att andelen äldre kommer att öka både på kort och lång sikt.

Vi vill understryka vikten av en långsiktig verksamhetsplanering samt ekonomisk planeringen för att möta dagens och morgondagens behov något som är helt avgörande för om kommunen skall lyckas med sin uppgift. Med den budget vi nu lägger är vår ambition att bidra till att grunderna läggs för det arbetet.

Text	Alder	Utfall 2014	Utfall 2015	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019
Nyfödda	0 år	430	429	453	472	501	534
Förändringar i %			-0,2%	5,6%	4,2%	6,1%	6,6%
Förskolebarn	1-5 år	2 646	2 721	2 761	2 795	2 879	3 039
Förändringar i %			2,8%	1,5%	1,2%	3,0%	5,6%
Skolbarn	6-15 år	5 851	6 050	6 201	6 361	6 455	6 503
Förändringar i %			3,4%	2,5%	2,6%	1,5%	0,7%
Gymnasium	16-19 år	2 044	2 003	2 002	2 056	2 132	2 305
Förändringar i %			-2,0%	0,0%	2,7%	3,7%	8,1%
Förvärvsarbetande	20-64 år	22 792	23 289	23 903	24 468	25 084	25 788
Förändringar i %			2,2%	2,6%	2,4%	2,5%	2,8%
Pensionärer							
Yngre	65-79 år	6 001	6 188	6 321	6 428	6 509	6 590
Förändringar i %			3,1%	2,1%	1,7%	1,3%	1,2%
Äldre	80-w år	1 416	1 450	1 534	1 620	1 720	1 841
Förändringar i %			2,4%	5,8%	5,6%	6,2%	7,0%
Hela befolkningen		41 180	42 130	43 175	44 200	45 280	46 600
Förändringar i %			2,3%	2,5%	2,4%	2,4%	2,9%
Förändringar			950	1 045	1 025	1 080	1 320

3. Kommunens ekonomiska förutsättningar

3.1 Skatteintäkter

Vi har valt att följa Ekonomikontoret i Österåkers kommuns bedömning över förväntade framtida skatteintäkter, år 2017, 1 929 300, år 2018, 2 004 600, år 2019, 2 080 800.

Olika skatteunderlagprognoser (procentuell förändring)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019
SKL aug	3,2	4,8	4,8	4,6	4,1	4,1	28,4
Reg, sep	3,2	5,2	5,0	5,2	4,2	4,2	30,2
ESV sep	3,2	5,0	5,2	4,6	4,1	3,9	28,9

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

3.1 Avgifter

Intäkter för taxor och avgifter baserar sig på direktiv och ekonomiska förutsättningar 206-05-25, med undantag av att avgiften till musikskolan halverats samt slopandet av avgiften för ungdomsverksamhet i kommunens idrottshallar.

3.2 Omvärldsfaktorer

Regeringens bedömning av utvecklingen 2016 och 2020

Den kommunala konsumtionen bedöms visserligen öka starkt 2016 och 2017 (med 4,3 respektive 2,8 procent) till följd av den demografiska utvecklingen och asylmottagandet. Regeringen räknar även med att tidigare reformer inom vård, skola och omsorg samt de 10 miljarderna i höjt generellt statsbidrag kommer att bidra till ökad kommunal konsumtion. Men år 2018 räknar man med i stort sett oförändrad kommunal konsumtion jämfört med året innan och åren 2019–2020 räknar man med att den kommunala konsumtionen ska minska.

Arbetslösheten bedöms bli 6,8 procent för helåret 2016 och falla till 6,3 procent 2017. Antalet lediga jobb och företagens anställningsplaner tyder på att sysselsättningen fortsätter öka starkt under resterande del av 2016. Detta tillsammans med stigande efterfrågan i svensk ekonomi pekar, enligt regeringen, på fortsatt ökning av sysselsättningen 2017.

Kommunsektorn väntas lämna ett stort bidrag till ökningen av antalet sysselsatta 2016 och 2017, sysselsättningen i kommuner och landsting väntas öka med 2,4 procent.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Även fortsättningsvis beräknas utvecklingen av kommunal konsumtion bli snabb, med ökningstal kring 3 procent per år. Samtidigt ökar antalet invånare i landet med omkring 2 procent årligen. De historiskt stora ökningstalen är en följd av en förutsedd mycket omfattande nettoinvandring. Tillväxten i svensk ekonomi beräknas, bland annat av detta skäl, bli stark också nästa år. Därefter beräknas BNP-tillväxten mattas av beroende på en försvagad utveckling av exporten, investeringarna och hushållens konsumtionsutgifter. Det bör understrykas att den bedömning som här görs för utvecklingen efter 2016 är högst osäker. Det är svårt – för att inte säga omöjligt – att göra mer precisa bedömningar av samhällsekonomins och skatteunderlagets utveckling på längre sikt än 12–15 månader. Bedömningen av utvecklingen åren 2017–2019 ska därför inte uppfattas som en prognos utan istället som en kalkyl gjord utifrån vissa på förhand givna förutsättningar. /SKL.

Konjunkturinstitutet

Tillväxten drivs främst av ökad konsumtion och investeringar. Nästa år avtar investeringarnas tillväxt vilket innebär att BNP ökar långsammare. Då blir hushållens konsumtion och exporten de främsta drivkrafterna för tillväxten. Ett bekymmer för den ekonomiska utvecklingen är att många företag har brist på arbetskraft samtidigt som arbetslösheten för vissa grupper är hög. Bristande matchning på arbetsmarknaden bidrar därmed till att sysselsättningsökningen mattas av nästa år. En hög andel sysselsatta behövs framöver för att klara det ökade trycket på offentligt finansierade tjänster från allt fler äldre och yngre i befolkningen.

3.3 Fastighetsavgift

Ekonomikontorets prognos för 2017 är 86 400, 2018 är 87 900 och 2019 är 89 400 tkr.

3.4 Prisutveckling- och personalomkostnader

Enligt SKL för 2017; Timlöner 2,8 %. KPI 1,8 %. BNP 2,6

3.5 Pensionskostnader

Ekonomikontorets beräkning av regleringsposten pensionskostnader för 2017 är 43 000, år 2018 är 40 000, år 2019 är 37 000.

3.6 Ersättning för kostnader för mervärdesskatt

Kommuner och landsting kan hos Skatteverket ansöka om ersättning för kostnader för mervärdesskatt avseende icke mervärdesskattepliktig verksamhet. Ersättningssystemet omfattar även kommunalförbund och samordningsförbund för finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Syftet är att åstadkomma konkurrensneutralitet mellan verksamheter som bedrivs i kommunal regi respektive privata utförare. Enligt ekonomikontoret har kommunen år 2016 fått ca 45 000 och för 2017 drygt 50 000, med hänsyn till hemtjänstverksamhet (andel i egen regi blir mindre).

3.7 Framtida volymökningar

Framtida volymökningar för 2018 och 2019 får analyseras inför budgetprocessen 2018.

4. Nya regler och lagstiftning

4.1 Skärpt skyldighet att kontrollera och följa upp verksamhet

Ändring i kommunallagen som rör kommunernas och landstingens informationsskyldighet trädde i kraft den 1 juli 2015 och övriga lagändringar den 1 januari 2015. Lagändringen innebär en skyldighet för fullmäktige att för varje mandatperiod anta ett program med övergripande mål och riktlinjer för de kommunala angelägenheter som lämnas över till privata utförare. Programmet ska bl.a. ange hur uppföljning av dessa mål och riktlinjer ska ske samt hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Lagstiftningen innebär en ny generell informationsskyldighet för kommuner och landsting. När medborgarna kan välja en särskild utförare av en kommunal tjänst ska information om samtliga utförare, t.ex. privata utförare eller verksamhet som bedrivs i kommunal regi, lämnas.

Lagstiftningen innebär även en skyldighet för kommuner att genom avtal tillförsäkra sig information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i den verksamhet som lämnats över.

4.2 Regeländringar för att stimulera ökat bostadsbyggande

I enlighet med vad som framhålls i regeringens 22-punktsprogram kommer regeringen att föreslå riksdagen att kommunerna ska få utökade möjligheter att själva bedöma om en detaljplan behöver upprättas eller om bygglov kan lämnas med översiktsplanen som grund, liksom om beslutet att anta en detaljplan ska kunna delegeras från kommunfullmäktige. Förutsättningarna för att genom temporära lagändringar underlätta för bostadsbyggandet under tre till fem år ska undersökas. Regeringen avser att presentera förslag om krav på kommunal planering för bostadsbyggande. Några exempel på regeländringar är;

För att öka byggandet av fler hyresrätter kommer möjligheterna för kommunerna att reglera upplåtelseformer för bostäder i detaljplaner att ses över.

Regeringen avser kartlägga och vid behov lägga fram förslag om kommunernas möjligheter att säkerställa att befintliga byggrätter bebyggs på det sätt som har bestämts i detaljplanen.

Kontrollen av att serieproducerade bostadsbyggnaders utformning och tekniska och miljömässiga egenskaper uppfyller kraven kommer att förenklas och bygglovsplikten för vissa åtgärder kommer att tas bort.

Regeringen har för avsikt att se över förfarandet för överprövning av bygglovsbeslut i syfte att förkorta ledtiden för slutligt avgörande av bygglovsfrågor.

Regeringen kommer att föreslå att det för länsstyrelsens handläggning införs en tidsgräns i de ärenden där myndigheten själv tar initiativ till att överpröva en detaljplan.

5. Regeringens budgetproposition

5.1 Tillskott

Kommuner har sedan länge haft till uppgift att säkra den lokala gemensamma välfärden och gemensamma intressen.

Mellan 65 och 70 procent av verksamhetskostnaderna finansieras med den kommunalskatt och landstingsskatt som tas ut på våra beskattningsbara inkomster. Staten bidrar därutöver med olika statsbidrag, som utgör mellan 15 och 20 procent av intäkterna. Över hälften av statsbidragen är allmänna eller generella statsbidrag, som till skillnad från riktade statsbidrag används på det sätt kommunerna och landstingen själva bestämmer. Vår mening är att dessa tillskott skall gå till att utveckla verksamheterna till gagn för medborgarna.

Det är angeläget att Österåkers kommun håller sig ajour med de sökbara statsbidrag som finns och söker dessa medel då de bidrar till en hög kvalitet i verksamheterna.

5.2 Resurser till välfärden

Regeringen har i Budgetpropositionen anvisat 10 miljarder till kommuner och landsting från år 2017 för mer resurser i välfärden. Pengarna till kommunsektorn kommer dels att fördelas på samma sätt som via det kommunalekonomiska utjämningsystemet dvs. i kronor per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Av tillskottet som fördelas per invånare erhåller kommunerna 70. Av det tillskott som fördelas med hänsyn till antal asylsökande och nyanlända får kommunerna 80 procent. Beräkningen är preliminär och kommer att uppdateras inför den slutliga fördelningen inför 2017.

Från år 2021 är tanken att hela tillskottet ska ligga i anslaget för den kommunalekonomiska utjämnningen som generellt statsbidrag. För Österåker innebär det;

- Del av välfärds miljardsatsningen, för år 2017 ca 15,8 (368,4 kr/inv för år 2017).
- Samlade övriga reformer 74,6 Mkr
- Summa totalt; 90,4 Mkr.

Exempel på ytterligare satsningar

Lov-skola

Regeringen har för avsikt att föreslå en skyldighet för huvudmännen att erbjuda lovskola i två veckor per läsår för elever i årskurserna 8 och 9 samt på sommaren efter årskurs 9 i grundskolan. För att ersätta kommunerna för ett utökat åtagande vid ett införande föreslår regeringen därför att anslaget tillförs 30 miljoner kronor 2017 och att anslaget beräknas öka med 60 miljoner fr.o.m. 2018.

Läsa skriva räkna-garanti

För att förbättra möjligheterna att tidigt kunna ge stöd efter behov avser regeringen att påbörja införandet av en "läsa skriva räkna-garanti" från 2017. Regeringen beräknar att 130 miljoner kronor bör tillföras anslaget fr.o.m. 2018 för att kompensera skolhuvudmännen för ökade utgifter med anledning av en sådan garanti.

Rätt till utbildning inom Komvux

Regeringen har lämnat förslag om en rätt till utbildning inom Komvux på gymnasial nivå för att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning samt motsvarande behörighet till yrkeshögskolan. Regeringen föreslår därför att 534,3 miljoner kronor tillförs anslaget för 2017 och beräknar att 530 miljoner överförs för 2018 och 2019. För 2020 och åren därefter beräknas 532 miljoner överföras för samma ändamål.

Äldreomsorg

Kompetensutbildning för tidsbegränsat anställda För att öka kvaliteten och säkra kompetensförsörjningen inom välfärden föreslår regeringen en satsning på 10 000 utbildningsplatser till kompetensutbildning för tidsbegränsat anställda inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården. Medel avsätts med 50 miljoner 2017, därefter 200 miljoner åren 2018–2019 per år och 50 miljoner år 2020.

5.3 Migration och Integration

Nya ersättningar för ensamkommande barn

Regeringen har tidigare meddelat att man avser ändra systemet med kommunersättningar för mottagandet av ensamkommande barn från halvårsskiftet 2017. Systemen ska innehålla ett större inslag av schabloner, samt styra mot mer kostnadseffektiva placeringlösningar och kortare placeringstider. I budgetpropositionen framgår inga ytterligare detaljer, varför kommunerna nu får invänta ändringarna innan dessa kan klargöras. Från 2018 och framåt räknar regeringen med att de lägre ersättningarna ger lägre kostnader för staten med cirka 7 miljarder kronor årligen. Regeringen tillskjuter 40 miljoner kronor under 2017 och 2018 för att kompensera kommuner för extra utgifter till följd av det nya ersättningsystemet.

Asylmottagande och nyanländas etablering

Tidiga insatser till asylsökande

Länsstyrelserna får ansvaret för att samordna och organisera tidiga etableringsinsatser till asylsökande från 2017. Tidigare har Migrationsverket ansvarat för organisera sysselsättning. Inom ramen för det nya uppdraget ska länsstyrelserna bl. a. utlysa medel till framförallt civilsamhällets organisationer för att genomföra tidiga insatser. Medel tillförs för detta ändamål med 135 miljoner 2017, 110 miljoner 2018, 100 miljoner 2019 och 30 miljoner 2020.

Ytterligare medel tillförs även studieförbunden och folkhögskolor via Folkbildningsrådet för språkinsatser till asylsökande med 135 miljoner 2017, 120 miljoner 2018, 106 miljoner 2019 och 41 miljoner 2020. Arbetsförmedlingen tillförs 90 miljoner 2017 och 55 miljoner från 2018 för satsningen på kompetenskartläggning av asylsökande ska fortsätta. Hur medlen från länsstyrelsen ska utlysas kommer att regleras i förordning.

Medlen avser insatser via det civila samhället. Den kommande förordningen kan tydliggöra om även andra aktörer, såsom kommuner, landsting och regioner kan söka medel för tidiga etableringsinsatser. De s.k. § 37-medlen uppgår till totalt 80 miljoner under 2017 inkluderat en förstärkning med på 20 miljoner som tillförs för att skapa förutsättningar för en god bostadsförsörjning i kommunerna genom att förmedla eller underlätta uthyrning av privatpersoners bostäder.

Förändrat regelverk i etableringsuppdraget

Regeringen avser att återkomma med förslag för att förenkla och effektivisera etableringsuppdraget. Syftet är att göra regleringen av nyanländas etablering mer lik det arbetsmarknadspolitiska regelverket i övrigt.

Dua ges uppdrag och medel att främja samverkan

Delegationen för unga till arbete (Dua) ges ett uppdrag att främja samverkan mellan berörda aktörer som har betydelse för nyanländas, företrädesvis nyanlända ungdomars, möjlighet att etablera sig i arbetslivet. Erfarenheterna av Dua:s tidigare arbete med lokala överenskommelser som verktyg för samverkan ska tas tillvara. 30 miljoner per år 2017–2018 avsätts för främjandeinsatser liknande de medel som idag finns för samverkan kring unga. Inom ramen för nuvarande samverkan kring nyanländas etablering har också lokala överenskommelser (s.k. LÖK:ar) använts som verktyg. Det är angeläget, enligt SKL, att det fortsatta arbetet, där även Dua får uppdrag, bygger vidare på denna samverkan.

Ökade medel till kommunerna för nyanlända med särskilda behov

Anslaget till Migrationsverket för ersättningar till kommuner höjs och avser volymökningar och inte förändringar i utformningen av ersättningen. Medel reserveras för nyanlända inom satsningen på lärlingsvux.

Platserna inom lärlingsvux utökas

Delar av satsningen reserveras för elever inom svenska för invandrare (SFI) och svenska som andra språk. Satsningen uppgår totalt till 243 miljoner. Subventionen i nystartsjobb för nyanlända ökar. Regeringen avser att sänka subventionen i nystartsjobb för personer som varit arbetslösa mindre än två år. Regeringen avser samtidigt att öka subventionen för personer som varit arbetslösa mer än tre år och för nyanlända. Den maximala stödperioden kortas till två år.

Ny lag om mottagning av vissa anlända invandrare för bosättning

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag ikraft, Lag (2016:38). Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet med lagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. För Österåkers del innebär det ca 16-17 nyanlända varje månad från april (154 personer under 2016). Detta är alltså utöver ensamkommande minderåriga. Österåkers kommun har planerat boenden för 172 ensamkommande barn. 26 personer på bostadsrigg vid Sporthallen och bostäder för 154 nyanlända (75 rum för ensamhushåll och 20 bostäder/moduler för 3-4 rum och kök).

Ekonomiskt samlas flyktingverksamheten i Österåker i en resultatenhet. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för men de långsiktiga kostnaderna kommer att belasta kommunsektorn. Det innebär att Österåkers kommun måste arbeta intensivt i samarbete med myndigheter, andra kommuner, organisationer, näringslivet för att underlätta etablering och integrering på arbetsmarknaden.

5.4 Övriga satsningar

Våld i nära relationer

Socialstyrelsen ska under 2017 fortsätta att fördela 50 miljoner kronor till kommunerna i form av utvecklingsmedel för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn. Socialstyrelsen, länsstyrelserna och NCK får också fortsatt uppdrag att tillhandahålla nationellt och regionalt kompetensstöd för att kvalitetsutveckla arbetet i kommuner, landsting och regioner.

Indexering av assistansersättningen

Höjning blir något lägre än tidigare år, en indexering med 1,05 procent.

Klimatsatsning

Klimatklivet förstärks något och förlängs till 2020, för att stötta regionala och lokala initiativ som ska minska utsläppen av växthusgaser. Nivån för 2017–2020 är 700 miljoner kronor per år. Stöd ges bland annat till laddningsinfrastruktur för elfordon, biogasanläggningar, konvertering från fossil olja, lustgasdestruktion. Stadsmiljöavtalen byggs ut med ytterligare 250 miljoner kronor år 2017 och ges 500 miljoner 2018. Från och med nästa år blir det även möjligt att söka stöd för investeringar i cykelinfrastruktur.

Anslaget för klimatanpassning förstärks med 10 miljoner kronor per år 2017–2018, 70 miljoner år 2019 och 120 miljoner år 2020. Arbetet för en giffri vardag ges ett utökat anslag på 50 miljoner per år 2018–2020. Det omfattar en fortsatt satsning på barns vardag (i förskolor), en kartläggning av farliga ämnen i varor, en stärkt miljöövervakning av farliga kemikalier inklusive Pfas och växtskyddsmedel. Arbetet inleds med att skapa ett centrum för substitution av farliga ämnen i kemiska produkter och varor. Länsstyrelsernas tillsyn över förorenade områden ges ökade resurser vilket kan underlätta kommunernas exploateringsarbete.

Kunskapslyft och validering

Regeringen har inlett en ny kunskapslyftssatsning där man avser att införa rätt till behörighetsgivande kurser inom ramen för Komvux som föreslås träda i kraft 2017. Ett studiestartstöd har aviserats för att öka rekryteringen till studier för kortutbildade arbetslösa i åldern 25–56 år. Stödet föreslås införas 1 juli 2017. Kompetensförsörjningsfrågor är av största betydelse för att kommunsektorn som andra arbetsgivare ska klara sina uppdrag.

Subventionerade anställningar

Regeringen har vidgat målgruppen för traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar under våren. SKL och Kommunal har en överenskommelse om extratjänster och regeringen har genomfört förändringar avseende dessa. En hundra procentig lönetäckning för extratjänster innebär att arbetsgivarnas kostnader täcks upp till ett belopp som inkluderar lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42 %). Enligt gällande avtal är arbetsgivaravgifterna för kommuner (38,43 %). Kommunsektorn kommer inte att få kompensation för mellanskillnaden.

6. Österåkers kommuns vision och mål

6.1 Vision Österåker 2020

Österåkers kommuns antagna Vision 2020 säger att Österåkers kommun skall vara "länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet."

Nuvarande vision skall enligt vår uppfattning omarbetas. När en ny vision skall arbetas fram bör den ta sin grund i att en vision skall vara begriplig, den skall vara sann samt att medborgarna i Österåkers skall känna igen sig. Den skall också väcka positiva känslor och nyfikenhet.

Vi föreslår:

Att förslag till ny övergripande vision skall tas fram

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige beslutade i december 2015 om inriktningsmål enligt nedan:

- Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.
- Ekonomi i balans.
- Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet.
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet i omsorgen för äldre och människor med funktionshinder.
- Trygg miljö.
- Österåker ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.

Utifrån dessa övergripande mål beslutar sedan kommunens nämnder och styrelser om egna inriktningsmål. Därutöver har varje nämnd ett krav att ta fram en lokalförsörjningsplan och ange hur man på kortare och längre sikt ser på sitt behov av lokaler. En sammanställning av nämndernas bedömning av lokalbehov skall redovisas till kommunstyrelsen senast februari 2017.

När det gäller inriktningsmålet för skolan "Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet" har den spelat ut sin roll då den snarare är något som många fnyser åt. Den har därmed blivit en negativ drivkraft. Få tror att den någonsin kommer att förverkligas. Alltså fungerar inte inriktningsmålet. Då måste Österåkers kommun ta fram ett nytt inriktningsmål. Fokus skal ligga på Österåkers skolor och inte innehålla ett tävlingsmoment gentemot andra kommuner. Inriktningsmålet för skolan ska brytas ner i delmål av de aktörer, både kommunala och privata enheter, som driver verksamhet inom förskola och skola i Österåker.

Vi föreslår:

Att inriktningsmålet om skolan ersätts med en ny enligt följande;

"Alla skolor i Österåker tar vara på varje barns individuella förutsättningar i en kvalificerad pedagogisk miljö"

En enig revision har i flera år pekat att Österåkers kommun måste arbeta vidare med mål, måluppfyllse – resultat och kvalitet. Vid flertalet tillfällen har revisionen beskrivit de svårigheter som de funnit att få en samlad bedömning kring hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges inriktningsmål.

Ett fortsatt arbete med att utveckla målstyrningen är avgörande för att styrkedjan från fullmäktige till nämnderna ska fungera. Indikatorer som speglar väsentliga aspekter i verksamheten är också förutsättning för att Kommunstyrelsen och nämnderna ska kunna följa verksamheten och utöva ett aktivt beslutsfattande.

Det är viktigt att det går att följa vilket resultat, i alla led, som kommunens skattemedel har bidragit till. Att nå de uppsatta verksamhetsmålen är lika viktigt som målet budget i balans.

Det skall tydligt framgå om satta mål har uppfyllts. Har inte målet uppfyllts så skall det framgå varför det inte gjorts det.

Vi föreslår:

- Att Kommundirektören ges i uppdrag att fortsätta arbetet med att se över vision och inriktningsmål i samarbete med respektive nämnd revidera nämndernas resultatmål i syfte att utforma dessa på ett mer enhetligt och genomgående sätt och göra dem tydliga samt mätbara. Uppdraget skall redovisas fortlöpande.
- Att Kommundirektören ges i uppdrag att tillsammans med förvaltningscheferna utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer och system för återkoppling/uppföljning till nämnder och styrelser och kommunfullmäktige. Uppdraget skall redovisas och implementeras under 2017.

7. Nämndernas budget och uppdrag

7.1 Kommunfullmäktige

Österåkers kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 51 ledamöter. Det finns 11 olika partier under mandatperioden 2015-2018. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen t ex mål och riktlinjer för verksamheten, budget och plan, kommunalskatt och andra viktiga ekonomiska frågor, organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter/ersättare samt revisorer, ekonomiska förmåner till förtroendevalda, folkomröstningar, årsredovisning och ansvarsfrihet.

KF	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 11 250	30	- 11 220

Vi föreslår:

Att Kommunfullmäktige en gång per år ordnar en hearing eller ett öppet möte på Ljusterö där hela kommunfullmäktigeförsamlingen deltar.

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndaren och dess verksamhet är till för de svagaste i vårt samhälle. De är funktionsnedsatta, nedsatt mental funktion, underåriga m fl alltså de som behöver ett alldeles särskilt stöd av oss i samhället.

För några år sedan överfördes, lokalmässigt, Överförmyndaren och dess verksamhet till Täby kommun. I januari månad 2016 genomförde Länsstyrelsen en inspektion hos överförmyndaren som resulterade i kritik på flera punkter.

”Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektion funnit anledning att kritisera Överförmyndaren i Österåkers kommun på följande punkter:

- Lång handläggningstid för förordnande av gode män för ensamkommande barn
- Bristfällig omprövning av förvaltarskap under år 2015.
- Beviljat en förälder uttag från konton som tillhörde två av dennes då myndiga barn.
- Underlåtenhet att överlämna redovisningshandlingar i fyra ärenden om ”ställföreträdarskap.”

Det kan vara förödande för den enskilde personen som inte får det stöd som lagen ger. Det är inte rimligt att vi i Österåker inte har bättre kontroll och insyn. Vi har även tidigare haft incidenter med felaktiga beslut av överförmyndare. Därtill, med ett ökat antal 80 år och äldre kommer behovet av godemän att öka.

Vi föreslår:

Att kommunen skyndsamt utreder ett återgående av verksamheten till Österåkers kommun samt en politisk överförmyndarnämnd i Österåker tillsätts 2018.

7.2 Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsområdet omfattar kultur och fritidsverksamhet. Nämndens uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, hantera avgifter och ersättningar, följa upp resultat och kvalitet samt informera om nämndens olika verksamhetsområden.

Kultur och fritidsnämnden gör en del beställningar av verksamhet som inte är lagstiftad t ex fritidsgårdar, sport och fritid. Nämnden beslutar bl.a. om bidrag till ungdomsföreningar och studieförbund samt har arrangörsansvar för kommunens viktiga kulturevenemang

Kultur- och fritidsnämnden har två egna inriktningsmål;

- kommunen ska erbjuda ett rikt och mångfacetterat kultur- och fritidsliv
- kommunens unga ska uppleva att de är delaktiga i kommunens utveckling

KUF	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 88 785	2 050	- 86 735

I förslaget ingår minskade kostnader genom att skolnämnden övertar kostnadsansvaret för skolornas användning av idrottshallar med 6 mkr samt sänkning av Armadas lokalhyror på 150 tkr.

Vidare ingår minskade intäkter med 2,6 mkr för avgiftsfri hyra för barn och ungdomsverksamhet i kommunens idrottshallar och minskade intäkter med 2,1 mkr för halvering av avgiften till musikskolan.

Satsningar

Kultur-och fritidsnämnd	
Fritidsgårdar	1 200
Ungdomens hus	300
Skolbio	200
4 fritidsfältare	1 800
Ungdomsprojekt	75
Berga teater verks ansvarig 100 %	600
Samverkan, utbildning	100
Antikvarie 100 %	600
Hästsport	100
Långsiktig lösning för stöd	100
Bokutgivning hembygdsföreningen	80
Berättare på ön	80
Summa:	5 235

Ungdomslyft

Fritidsgårdar

Bra fritidsaktiviteter bidrar till att rusta våra ungdomar för livet. Därför är det viktigt att kommunen tillhandahåller mötesplatser för ungdomar som fritidsgårdar med roliga och meningsfulla fritidsaktiviteter. Dessutom har fritidsgårdar en viktig roll som brottsförebyggande verksamhet. Vår ambition är att det ska finnas fritidsgårdar i alla delar av kommunen.

I 2017 års budget vill vi ge fritidsgårdarna tillbaka resurser som den styrande minoriteten tog under 2016. Fritidsgårdarna tar ett stort ansvar när det gäller integrationen i vår kommun. Resurser måste till för längre öppettider och kvällsöppet. Bland annat vill vi utöka fritidsgården på Ljusterö.

Vi vill utöka fritidsgården i Solskiftet genom att ta över den s.k. träningslokalen. Fritidsgården beräknas utöka sin verksamhet när (kommunen) öppnar ett boende för ensamkommande flyktingbarn, med egen kvällsverksamhet för funktionsnedsatta och genom att utveckla den öppna verksamheten.

Vi föreslår:

- Att Kultur- och fritidsnämnden tillsammans med Kommunstyrelsen tar fram ett konkret förslag för att bygga ut fritidsgården i Solskiftet, som sedan Armada ges i uppdrag att genomföra under 2017.
- Att Kultur- och fritidsnämnden tillsammans med Kommunstyrelsen tar fram ett konkret förslag för att öppna en fritidsgård i Svinninge.
- Att medel på 1,2 mkr tillförs fritidsgårdarna för ökade öppettider och utökad verksamhet.

Ungdomens hus

Som en utveckling av fritidsgårdsverksamheten i Kulturknuten vill vi skapa en mötesplats som riktar sig till ungdomar mellan 16-22 år, ett Ungdomens Hus. Där ska ungdomar kunna anordna klubbkvällar och modevisningar, spela datorspel och utöva teater, spela musik, se på film mm. Arrangemangen ska i huvudsak skapas och drivas av ungdomarna själva med stöd av fritidsgårdarna i kommunen och professionell personal.

Vi föreslår:

- Att ekonomiska medel avsätts med 300 tkr för att starta ett Ungdomens Hus i Kulturknutens lokaler.

Fyra nya fritidsfältare

Fältgruppen har till uppgift att etablera kontakter i ungdomarnas närhet och bedriver ett uppsökande arbete i skolor, på fritidsgårdar och på offentliga platser. Vi ser att det finns ett behov av att utöka Fältgruppen i Österåkers verksamhet, d.v.s. fritidsledare med fältuppdrag med fyra nya tjänster, dels för öka samverkan med olika aktörer och för ökad närvaro på fältet.

Vi föreslår: Att fyra nya tjänster som fritidsfältare inrättas med 1,8 mkr.

Ungdomsprojekt (Ung i Österåker)

Vi vill uppmuntra ungdomsföreningar, skolklasser, ungdomskulturgrupper, unga företagare och andra ungdoms sammanslutningar att starta egna projekt, verksamheter, m.m. Vi avsätter 75 tkr för att stödja dessa initiativ. Vi vill genom Ung i Österåker stödja lokala initiativ som riktar sig till barn och ungdomar.

Vi föreslår:

Att stöd för ungdomsprojekt avsätts med 75 tkr.

Kulturpris för ungdomar

I dag går kulturpriset till äldre och föreningar och vi tycker att vi måste uppmuntra våra unga i kommunen att fortsätta utveckla sina talanger.

Vi föreslår:

Att ett kulturpris för ungdomar i Österåker inrättas med 10 tkr, finansieras inom Kultur- och fritidsnämndens budgetram.

Fler skall kunna gå på musikskola

Vi vill värna om den kommunala musikskolan som är viktig för barn och ungdomar men tyvärr så har inte alla möjlighet att gå i musikskola då avgiften är hög och därför får många barn av stå då familjeekonomin inte räcker till .

Detta gör att många musikförmågor aldrig får en möjlighet att komma fram, vilket är synd vi har ju i vår kommun tidigare och även nu haft många kända musiker och artister så varför begränsa denna möjlighet genom höga avgifter.

Vi föreslår:

Att nuvarande avgiften till musikskolan halveras, kostnad 2,1 mkr.

Skolbio

Biografen Facklan i Åkersberga har utsetts till Årets Bio 2016 av Folkets hus och parker. Den nyrenoverade salongens komfort liksom satsningarna på ny teknik har gjort biografen till en av landets bästa. Vi vill därför göra en liten men viktig satsning till utökad skolbio så fler skolelever får chansen att uppleva bio i en av de absolut bästa tänkbara biograferna i landet.

Vi föreslår:

Att 200 tkr avsätts som riktade medel till skolbio på Biografen Facklan.

Kulturen i Österåker

Österåker är en kommun som sjuder av kultur. Här finns publika platser som biblioteken, Bergateatern, Folkets Hus med bio Facklan, Länsmansgården, utställningslokaler vid Ljusterö Torg, Wira bruk, Ekbacken m m. Här finns aktörer som biblioteket, musik/kulturskolor, kyrkor och församlingar, Kulturföreningen, Föreningen Folkets Hus, Hembygdsföreningen, revyföreningar, privat driven teater- och musikverksamhet, de kulturaktiva pensionärsföreningarna m fl – samt kommunen. Både den privata, den ideella och den offentliga sektorn finns med.

Det finns samverkan mellan olika aktörer. Men den skulle kunna utvecklas betydligt så att den kapacitet som finns utnyttjas optimalt. Kreativa möten som ger inspiration och idéer till att våga gå vidare, initiativ till utbildningar t ex i evenemangskonst och gemensam marknadsföring är exempel på utvecklingsmöjligheter. Det skulle kunna ge ett kulturlyft för kommunen. Delaktighet och aktiva invånare är viktiga komponenter

Här borde kommunen kunna spela en mera aktivt stödjande och pådrivande roll än i dag. Det handlar alltså om att stödja, stimulera och i lämplig grad samordna insatser. Det kräver en professionell resurs.

Vi föreslår:

Att en heltidstjänst som kultursamordnare inrättas med 600 tkr, en del av kultursamordnarens uppgifter definieras i avsnittet Berga Teater.

Att 100 tkr anslås för samverkan och utbildning.

Berga Teater

Österåker har en stor teater mitt i centrala Åkersberga. Den ska vara till för alla Österåkersbor, såväl för våra unga i skolan som för föreningar. Kulturknuten har en relativt bra utnyttjandegrad men har möjlighet att utveckla nya inslag i kulturlivet i Österåker.

Vi föreslår:

Att en del av kultursamordnarens uppgift är att utveckla Berga Teatern och ta fram en strategi under 2017 för att lyfta teaterns verksamhet och samverkan med andra aktörer. Samverkan är ett nyckelord, avsikten är inte att kommunen ska konkurrera om verksamhet som privata eller ideella aktörer kan göra lika bra eller bättre.

Antikvarie

Inom kulturmiljöarbete anser vi att det är viktigt att ha personal med kulturarvskompetens. Kommunen bör ha en stads- eller kommunantikvarie vars huvuduppgift i kommunen är att jobba med kulturmiljöarbete. Det är viktigt att komma ihåg att kulturmiljö över lag är en ändlig resurs och att när den försvinner, förstörs eller inte förvaltas blir detta en förlust som inte kan återskapas.

Österåker är unik på det sättet att vi har många kulturminnen, kulturbyggnad osv. som är landmärke till kommunens förflutna. Kommunen måste ha en plan och måldokument för hur vår kommun skall bevara och vårda kommunens kulturminnen. Utgångspunkten är naturligtvis att kulturminnen skall få ett värde och hanteras utifrån dess värde av en enhet som har kunskap om dess förvaltning långsiktigt. D.v.s. värna våra kulturarv, hjälpa kommunen med översiktsplaner med syfte att ta hänsyn till de många kulturarv som finns i kommunen.

Framst anser vi att en anställd med dessa kunskaper kan stötta både byggherrar och kommuninvånare i behov av den specifika kunskapen tjänsten innebär. Det är av vikt att kompetent personal kan vara med tidigt i planeringsstadiet och att en anställd i kommunen behåller kunskapen i kommunen. Idag vet vi att många kommuner i Sverige väljer att anställa antikvarie på konsultbasis. Detta menar vi är slöseri med resurser, när den kontrakterade konsulten försvinner är risken uppenbar att kunskapen som konsulten erhållit även den försvinner. Vi vet att andra kommuner rådfrågar läns museerna om antikvarisk kompetens men denna form av stöd har visat sig vara mycket begränsad. Antikvarietjänsten bör även arbeta inom Byggnadsnämndens område

Vi föreslår:

Att en tjänst som antikvarie inrättas med 600 tkr.

Stöd till Hembygdsföreningen för bokutgivning

Boken "Åkersberga Då och Nu", skriven av Leif Svensson och Gunnar Winberg och utgiven av Hembygdsföreningen, har genom flertalet fotografier illustrerat utbyggnaden av hur Åkersberga i grunden har förändrat vårt samhälle. Boken är ett tidsdokument som låter läsaren känna sin hemkommun. Vi föreslår att Österåkers kommun bekostar tryckning av boken i 1000 exemplar. Boken skulle med fördel kunna delas ut till kommunens nya invånare och kunna köpas på kommunens turist och dialogcentrum i Åkersberga centrum.

Vi föreslår:

Att ge stöd till utgivning av boken "Då och NU" med 80 tkr.

Att kommunen undersöker om boken kan ges ut även på andra språk framförallt på finska då Österåker är ett finskt förvaltningsområde.

Berättare på ön – till skolorna

Elva litterära seniora debutanter från skärgården berättar om den verkliga världen, som den såg ut på gamle kungens tid och som den ser ut idag. Det är djupt tankvärt och rejält underhållanden bok och en bok med anknytning till Österåkers kommun, som borde finnas på varje skola i Österåker.

Vi föreslår:

Att boken köps in och fördelas ut på skolorna i Österåker med 80 tkr.

Biblioteket

Kommunens bibliotek skall fortsätta öppethållande även på söndagar, finansiering inom ram.

Stöd till idrottsföreningar

Idrottsföreningarna spelar en mycket viktig roll i Österåkers arbete för att stimulera folkhälsan, för att lära ut demokratiska värderingar och sunda levnadsvanor samt i förebyggande syfte mot kriminalitet, diskriminering och missbruk. Därför är det viktigt för Österåker med väl fungerande idrottsföreningar. I synnerhet ser vi det som viktigt att stödja föreningar som riktar sin verksamhet till barn och ungdomar.

Vi vill stärka samverkan mellan kommunen och idrottsföreningarna. I ett första steg mot nolltaxa vill vi sänka kostnaderna för de kommunala idrottsanläggningarna/lokalerna samt initiera, i samverkan med idrottsföreningarna, en utredning angående ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar.

Vi föreslår:

- Att ta bort hyreskostnaderna för barn- och ungdomsverksamhet med 100% (minskade hyresintäkter med 2,6 mkr).
- Att tillsätta en utredning för att ta fram ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar som omfattar föreningar som inte hyr lokaler av kommunen, kostnad 100 tkr.

Spontanidrott

För att uppmuntra till motion och idrottande vill vi också ta fram en plan för hur kommunen kan fortsätta främja spontanidrotten, d.v.s. idrott/motion som utförs på egen hand eller i grupp utan någon organisatör eller tränare/instruktör.

Vi förslår:

- Att en plan tas fram för hur Österåker kan fortsätta främja spontanidrotten.
- Att planera en plats för spontanidrott i området vid Norrgårdsvägen.

Hästsporten

Då vi är en kommun med stor hästtäthet och det främst är flickor som rider bör vi även satsa pengar för att de ska kunna utveckla sina kunskaper och färdigheter ytterligare inom hästsporten.

De skulle och så kunna bidra till att locka fler pojkar att delta i ridningen om man får ekonomiska möjligheter att marknadsföra idrotten för dem. Ridning är också ett sätt att lära sig hantera naturen och djuren på ett bra sätt. Därför vill vi satsa mera pengar på detta då det bör komma fler till del.

Ridningen är också en viktig del i funktionshindrades fritidsverksamhet då den passar och är bra för många av de funktionshinder som finns.

Vi förslår:

Att 100 tkr avsätts för hästsporten.

Projektering och utredning av idrottens- och fritidensarenor

Under 2016 sker projektering av friidrottsarenan vid Österåkers sportcentrum och en idrottshall i Skärgårdsstad. Förutsättningar utreds under 2017 för att anlägga en multihall och en rackethall vid Näsvägen samt en idrottsplats på Ljusterö, samt ett mountainbikespår i kommunen.

Vi föreslår:

- Att genusperspektivet alltid tas med i planering och projektering av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar.
- Att program tas fram för nödvändiga renoveringar av befintliga anläggningar
- Att kommunen följer fotbollsföreningarnas rekommendation vad avser investeringar i av konstgräsbanor. Bland annat byta ut gammal konstgräsplanen vid Margretelund.
- Att utreda stöd till pensionärsorganisationerna och deras tillgänglighet till idrottslokalerna i kommunen
- Att utreda möjligheten att starta ett "dagcenter" i sporthallen på dagarna för att möta behovet för alla som har möjlighet att utnyttja sportanläggningen dagtid, som till exempel pensionärer, funktionshindrade, barn och ungdom.
- Att genomlysas upprustningsbehovet av motionsspåren och ta fram en skötselplan
- Att tillgängligheten ses över och åtgärdas där det behövs inom all verksamhet för idrott och friluftsliv. Handikappanpassad badplats är en sådan sak. Att kunna bada även som rullstolsburen under sommaren är grundläggande gällande tillgänglighet. Men detta innebär att badplatsen måste göras så att den i rullstol/funktionsnedsatte ska kunna ta sig hela vägen ner i vattnet.

7.3 Skolnämnden

Verksamhetsområdet omfattar förskola, skola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Nämndens uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, hantera avgifter och ersättningar, följa upp resultat och kvalitet samt informera om nämndens olika verksamhetsområden. Nämnden omfattar myndighetsbeslut, t.ex. mottagande i särskola och skolpliktsbevakning. Skolnämnden gör också beställningar av verksamhet som t.ex. öppna förskolor.

SKN	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 1 191 050	76 800	- 1 114 250

I förslaget ingår ökade kostnader genom att nämnden övertar kostnadsansvaret för skolornas användning av idrottshallar med 6 000 tkr. Vidare ingår sänkning av Armadas lokalhyror med 11 900 tkr.

Satsningar

Skolnämnd	
Minskade barngrupper/ fler anställda	10 000
Utvecklingsmedel för fortbildning	10 000
Ökat stöd, likvärdighet förskola	9 700
Ökat stöd, likvärdighet skola	38 300
Ökat stöd likvärdighet, gymnasium	3 000
Ökad skolpeng förskola	5 000
Ökad skolpeng skola	10 000
Ökat bemanning inom Elevhälsa	5 000
Ökat stöd samverkan Elevhälsa	300
Ny modell skolpeng	500
Kompetensförsörjningsplan	200
Professionsutveckling, fortbildning	500
ITK pedagog från 60% till 100 %	250
Tjänst arb med hemmasittare 100 %	600
Summa:	93 350

Vad säger lagen?

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenskasamhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Österåker, bästa skolkommunen i länet?

Österåker skall bli bästa skolkommun i länet, enligt målstyrningen för Österåkers kommun. Detta mål skall nås genom att mäta fyra indikatorer. Dessa indikatorers målnivå har förändrats under året och tidigare anges inom parentes.

Indikator	Nuläge	Målnivå	Diff.
Andel elever med behörighet till gymnasium	91% (+1)	100% (95%)	- 9%
Lärarnas behörighet	68% (+7)	100% (68%)	- 32%
Minst godkänd i alla ämnen	84%(+0)	100% (83%)	-16%
Föräldrarnas nöjdhet i förskolan	92%(+0)	100% (95%)	- 8%

Den höjda målnivån sätter på ett bra sätt fokus på utmaningen i målet "länets bästa skolkommun". Det visar tydligt på problematiken med den här typen av mål som gärna uppstår när politiken vill tillföra dimensioner utöver de rent professionella hämtade från verksamheten.

Länets 25 övriga kommuner definierar inte sin skolverksamhet utifrån dessa indikatorer, vilket gör att jämförelsen inte går att applicera. Inte heller är de utvalda indikatorerna som redovisas och dess målnivåer kopplade direkt till verksamhetsplanen för Skolnämnden med uppföljning och åtgärder för att påverka utfallet.

I Svensk Näringslivs rapport "En effektivare skola ger mer kunskap" som presenterades i juli 2016 så talas det om "mål regn" över den kommunala skolan som riskerar att störa skolverksamheten. Lokala politiska mål för skolan kan vara välmotiverade i sig, men sammantaget kan de upplevas som störande av skolledare, lärare och föräldrar. Att låta proffsen vara proffs och följa skollagen, grundskoleförordningen, läroplaner och kursplaner är något vi ser förespråkas av fler och fler kommuner. Rapporten konstaterar även att de största skolkoncernerna fokuserar tydligare på detta. Det enkla verkar fungera bra skriver man i rapporten.

Österåkers skolor och förskolor kommer aldrig kunna redovisas eller ens uppfattas som "länets främsta" sett mot dessa indikatorer, inte heller kan hela den pedagogiska verksamheten som ryms inom ordet skolkommun ses utifrån enbart dessa indikatorer. Skolan och förskolans verksamhet är så mycket mer, så mycket större och så mycket viktigare än att reduceras till diffus målstyrning som snarare lägger ett löjes skimmer över ambitionerna i verksamheten.

Vi anser att det systematiska kvalitetsarbetet i skolan bör städas från politiska floskler och otydliga målsättningar. Vår politiska prioritering utgår från varje enskilt barn och varje enskild elev. Vår målsättning är alla skolor i Österåker tar vara på varje barns individuella förutsättningar i en kvalificerad pedagogisk miljö.

Vi är helt övertygade att om vi ger förtroendet till våra lärare och pedagoger, låter proffsen vara proffs och låter det systematiska kvalitetsarbetet ledas av verksamheten så kommer öppna jämförelser och enskilda rankingar visa på att skolkommunen Österåker klarar konkurrensen i regionen och sätter fokus på det viktigaste, nämligen varje enskilt barns utveckling och resultat.

Att förbättra resultaten och kvalitén i skolan

Att förbättra likvärdigheten, stärka läraryrket och ha en långsiktig skolpolitik är de tre viktigaste områdena för att höja resultaten och kvaliteten i den svenska skolan enligt skolverket. Därför tar våra politiska prioriteringar utgångspunkten i just dessa tre områden.

Långsiktig skolpolitik

Skolan behöver arbetsro, precis som det kan behövas i klassrummet. Fenomenet ”mål regn” med lokala politiska mål bidrar till en ryckighet och behöver inte, trots att de kan vara välmotiverade, vara det bästa för skolan. Skolan behöver långsiktiga politiska spelregler.

Idag syns effekterna av att inte arbeta långsiktigt. Våra centralt belägna skolor är överfulla till den grad att det påverka undervisningen, speciellt för elever i behov av särskilt stöd. Valfriheten att kunna välja skola är kraftigt reducerad då huvudmannen tvingas till att fördela eleverna. Beläggningsen och det framtida behovet är något vi påpekade redan i budget 2016.

Skyndsamt har man tagit fram en övergripande plan för utbyggnad av nya förskolor och skolor. Det är bra, men det är i elfte timman. Till hösten 2017 står vi inför en ännu större utmaning när elever skall beredas plats. Den långsiktiga planen behöver brytas ner och konkretiseras ända ner till investeringsärenden.

Lokaler och personal behövs för att klara nuläget och framtiden. Precis som kompetensutveckling av befintlig personal så behövs rekrytering göras i ett läge där konkurrensen hårdnat och lönerna ökat. Detta är för oss grunden i en långsiktig skolpolitik.

Lokalbristen i skolan, på kort och på lång sikt

I budget 2016 pekade vi på det faktum att en lokalförsörjningsplan för skolan behövde utarbetas. Vi har kunnat läsa otaliga exempel på effekterna av en rådande platsbristen som råder på det centralt belägna skolorna. Valfriheten att kunna välja skola är kraftigt reducerad då huvudmannen tvingas till att fördela eleverna. I de kommunala grundskolornas systematiska kvalitetsarbete (SKA) kan vi läsa att beläggningsen är så hög i vissa årskurser att det riskerar att bli ett organisatoriskt och pedagogiskt problem. Vi kan även läsa att många elevgrupper idag är så stora att det är organisatoriska svårigheter att inkludera elever i behov av särskilt stöd.

I augusti så presenterades en övergripande plan för utbyggnad av nya skolor och förskolor, det är första gången som kommunen har tagit fram en plan av en det här slaget. Planen är bra, även om det är sent påkommet då konsekvenserna av befolkningsutvecklingen är kända faktorer och måste mötas i tid. Här är det uppenbart att den styrande minoriteten haft en övertro till marknaden och etableringen av friskolor.

Vi har besökt ett antal verksamheter, tagit del av planer och handlingar och haft löpande kontakter med huvudmannen för skolan. Det står klart att lokalläget är så tufft redan nu gällande F-3 och 7-9 och inför läsåret 2016/17 står skolan inför ännu större utmaningar. Den långsiktiga planen behöver brytas ner och konkretiseras ända ner till investeringsärenden.

Lokalbristen måste som rubriken säger måste hanteras på både kort och på lång sikt. För varje dag som går kommer vi närmare ett läge där vi saknar plats för ett antal skolklasser till skolstarten nästa höst. För varje dag som går i överfyllda skolor riskerar vi elevers måluppfyllelse och resultat. Det är oacceptabelt och den rådande situationen vi står inför måste lösas och får aldrig mer upprepas.

Vi föreslår:

- Att arbetsgrupp med berörda förvaltningar (Skolnämnds-, Produktions- förvaltning , Samhällsbyggnad, etc) tillsätts för att skyndsamt ta fram en åtgärdsplan för att hantera den rådande akuta lokalbristen inom skolan.
- Att av skolförvaltning framtagna "Övergripande plan för byggnad av nya förskolor och skolor 2017 – 2014" skyndsamt bereds för beslut i kommunstyrelsen, i kommunfullmäktige för snabbt igångsättning av utbyggnad av förskole- och skollokaler.

Klassrumsllyft

I Produktionsförvaltningens sammanfattande analys av de kommunala grundskolornas Systematisk Kvalitetsarbete (SKA) kan vi läsa att det är stor variation i hur lokaler och utemiljön är utformande på våra skolor. Många av skolorna är föråldrade till sin utformning, vilket begränsar utvecklingen mot ett modernare arbetssätt. Dessutom hindrar den rådande lokalbristen skolorna att fullt ut arbeta med anpassningar då undervisningslokaler och grupprum inte räcker till.

Man konstaterar att det rådande läget i de centrala skolorna är så allvarligt att det påverkar elevernas måluppfyllelse och resultat negativt. I den sammanfattande analysen över grundskolan kan vi läsa att många elevgrupper idag är så stora att det är organisatoriskt svårt att inkludera elever i behov av särskilt stöd.

Lokaler måste anpassas och erbjuda tillgänglighet för alla, så väl som flexibilitet i sin utformning. Kommunen hyr idag över 81 000 kvm lokaler för förskola och skola av Armada Kommunfastigheter AB. De anpassningar som gjorts över tid är mycket små, man har flyttat några väggar samt kompletterat ventilationen på Åkerstorpsskolan 2015, allt enligt uppgifter från Armada.

Den budgeterade kostnaden för anpassningar av lokaler, som alltså uppvisar ett skriande behov, är ca 100 000 kr/år. Som en jämförelse kan nämnas att posten för inre underhåll som avser målning, golvbeläggning m.m. ligger på 4 miljoner kr/år av samma lokaler. Nu planeras en satsning på 4 skolor och cirka 6-7 förskolors utemiljö, detta är mycket välkommet och väl behövligt men till detta behöver skolors innemiljö läggas till. En satsning på lärmiljön bygger på ett gemensamt åtagande mellan fastighetsägare och behoven hos barn och vuxna inom verksamheten.

Vi föreslår:

- Att en inventering av lokalanpassning i skolors och förskolors innemiljö genomförs av fastighetsägaren Armada Kommunfastigheter AB tillsammans med berörda enheter, och att en åtgärdsplan tas fram och rangordnas i prioritering.

Att 10 mkr avsätts som plattform av ett klassrumsllyft inom ramen för Investeringar, samt att berörda enheter kompenseras för ökade kapitalkostnader för berörda fastigheter.

Barngruppernas storlek

Beslut är taget i Österåkers kommunfullmäktige att mål om personaltäthet i förskolan tas fram utifrån tillgänglig forskning, erfarenheter och goda exempel, samt att en plan tas fram för hur personaltätheten ska öka för att nå målen om cirka 5,2 barn per vuxen. I dagsläget är antalet barn per årsarbetare 5,9. En plan ska också tas fram för hur barngruppernas storlek successivt kan minskas. Arbetet med planen ska vara klart under 2016.

Att nå 5,2 barn per vuxen skulle innebära, sett till antalet barn inom förskolan idag, att ca 37-40 heltidstjänster skulle behövas. Konkurrens som råder inom regionen är redan påtaglig och rekryteringen av förskollärare är svår, vilket även påverkat löneläget. 37-40 förskollärare skulle kosta cirka 18-20 miljoner kr. Arbetet är initierat och när planen är klar måste resurser prioriteras för den fastslagna ambitionen om 5,2 barn per vuxen.

Tittar vi på vad Skolverket rekommenderar och vad som framkommer i deras rapport 433/2016 "Barngruppernas storlek i förskolan" så framgår att frågan om vad som är en lämplig storlek för barngrupper i förskolan är komplex.

Skolverkets nya riktmärke lyder; För barn mellan ett och tre år är riktmärket för barngruppers storlek sex till tolv barn. För barn mellan fyra och fem år är riktmärket nio till 15 barn.

Riktmärket bygger på en sammantagen bedömning utifrån tillgängliga studier och forskning. Forskningen kan inte ange en direkt siffra för hur stor en barngrupp bör vara. Däremot finns det stöd i forskningen för att det ska vara olika riktmärken för yngre och äldre barn och att riktmärken bör bestå av ett spann. Studier visar att förskolepersonal i många fall upplever att barngrupperna är för stora och att det leder till att pedagogiken blir lidande. Studier visar också att barn som har gått i stora förskolegrupper oftare är inblandade i konflikter när de sedan går i skolan. Personaltäthet är viktigt men stora barngrupper är i sig ett problem, i synnerhet för de yngsta barnen. Stora barngrupper leder till att barnen tvingas ha relationer till för m

I Skolverkets rapport 433/2016 "Barngruppernas storlek i förskolan" påpekas att kompetensen att organisera barnen och barngruppen är en viktig kvalitets-faktor och förskolor med låg kvalitet är i högre grad beroende av stödjande strukturer och goda villkor. Beroende på hur barngruppen organiseras och motiven till att dela in barnen i mindre grupper under dagen skapas olika villkor för lärande. I förskolor där barnen är tillsammans med alla barn som ingår i barngruppen under en stor del av dagen, skapas sämre villkor för lärande. I dessa förskolor sker sällan planerade aktiviteter utifrån läroplanens målområden. Det är också svårt för personalen att uppmärksamma enskilda barn och engagera sig i ett fåtal barns lärande och omsorg när barnen sällan eller aldrig delas in i mindre grupper som möjliggör samtal och interaktion.

Oaktat om kommunen planerar för det beslut som fattats om 5,2 barn per vuxen eller om Österåkers snarare skall gå efter Skolverkets rekommendationer så måste fler förskolor byggas för att fylla behovet av förskoleplatser och ännu fler behövs för mindre barngrupper. Eftersom både lokaler och personal saknas i dagsläget måste detta kostnadssättas och initieras under 2017.

Vi föreslår:

Att när planen för personaltätheten och barngruppers storlek är framtagna skall de tas med i den kompetensförsörjningsplan vi föreslår skall tas fram.

Att 10 mkr tillförs arbetet med att minska barngrupperna inom förskolan för 2017.

Likvärdigheten

Alla elever i Sverige har enligt lag rätt till en likvärdig utbildning. Var man än bor och oavsett sociala och ekonomiska hemförhållanden ska utbildningen ha en hög kvalitet. Utbildningen ska också kompensera för elevers olika bakgrund och andra olikartade förutsättningar. I en likvärdig skola har elevers socioekonomiska bakgrund så liten inverkan på deras resultat som möjligt. I en likvärdig skola har dess geografiska plats ingen betydelse för elevernas resultat och elevsammansättningen är sådan att i en likvärdig skola är kamrateffekterna små. En annan viktig aspekt för att garantera en likvärdig skola är att betygsättningen är likvärdig inom skolor och mellan skolor.

Lärarnas Riksförbund presenterade nyligen rapporten "Lika tillgång till lika utbildning" som belyser kommunernas elevresultat, likvärdighet, resursanvändning, lärarlöner och behörighet hösten 2016. Rapporten är baserad på offentlig skolstatistik och partsgemensam lönestatistik som vägts samman. Sett utifrån dessa variabler så presterar kommunens skolor en likvärdighet som placerar sig på plats 12 i länet och 77 i landet. Det är bra men mycket mer behövs.

Dagens regelverk är tydligt om skolans kompensatoriska uppdrag. Hänsyn "ska tas till barns och elevers olika behov" och skolan ska "uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen". Detta gäller inte bara pengar utan också organisation och arbetsmetoder. Ökade ekonomiska resurser innebär inte per automatik förbättrade resultat. Det är först när resurserna omsätts i en anpassad organisation med förändrade arbetsmetoder som man når ökad måluppfyllelse.

Skolans kompensatoriska uppdrag

Skolinspektionen har i en kvalitetsgranskning konstaterat att få kommuner har ett aktivt arbete för att fördela resurserna på ett strategiskt sätt. Samma omdöme fick Österåkers kommun 2015 av Skolinspektionen "det är svårt att säkerställa likvärdigheten mellan skolorna då största delen av skolpengen fördelas lika för varje elev".

Men några undantag finns, Gottsundaskolan i Uppsala fick till exempel utöver grundbidraget upp till 30 000 kronor per elev och har av den anledningen haft en påtagligt högre lärartäthet än snittet för Uppsalas kommunala skolor. Skolans resultat har kraftigt förbättrats över tid, till exempel har resultaten i årskurs 9 sedan år 2008 förbättrats från meritvärdet 198,6 till 222,7 år 2012.

Även Landskrona är en kommun som gjort medvetna satsningar, meritvärdet i kommunen har ökat påtagligt 2007-2012 – för årskurs 9 från 189 till 214 för samtliga elever. En slutsats i rapporten är att de flesta kommuner i granskningen omfördelar en så liten andel av budgeten att insatser på skolnivå, som kräver mer omfattande resurser, inte kan genomföras.

I Skolnämnden budgetförslag för 2017 riktas 69 miljoner kronor i stöd till elever i förskola/grundskola/gymnasieskola. Det omfattar ca 10 olika riktade satsningar och viktade resurser så som SALSA, modersmålsundervisning, Skärgårdsstöd, läs- och skrivsatsning, elevhälsa, utredningsarbeten mm. Summan motsvarar 6,3 % av totalkostnaden för skolan på

närmare 1,1 miljarder kronor. Strukturbidraget för ökad likvärdighet mellan förskolor/skolor i kommunen (SALSA) har åren 2015 och 2016 varit det samma.

Vi föreslår:

- Att skolnämnden ges i uppdrag att i samarbete med produktionsförvaltningen ta fram en handlingsplan med förslag på åtgärder för att lyfta skolans kompensatoriska uppdrag.
- Att Stöd i förskola och övriga likvärdighetsresurser ökas med 9,7 mkr i den del som förskolechef/rektor förfogar över.
- Att Stöd i grundskola, övriga likvärdighetsresurser inklusive modersmål ökas med 38,3 mkr i den del som rektor förfogar över.
- Att Stöd i gymnasieskola inklusive modersmål ökas med 3 mkr i den del som rektor förfogar över.

Elevpeng i stället för skolpeng

Dagens skolpeng innehåller en rad olika tilläggresurser. En del är sökbara, andra är tillägg av schablonkaraktär och en del satsningar har varit av engångskaraktär. Det är för oss uppenbart att dagens skolpeng inte träffar målet. Vi väljer att citera skolinspektionen från 2015, "det är svårt att säkerställa likvärdigheten mellan skolorna då största delen av skolpengen fördelas lika för varje elev".

Våra elever är inte lika, de är olika och därför behöver vi incitament för att hantera det kompensatoriska uppdraget bättre än idag. Istället för dagens skolpeng vill vi införa en elevpeng. Det innebär att skolan erhåller en ersättning som är mer baserat på den enskilde elevens förväntade behov. Detta för att säkerställa likvärdigheten och utjämna skillnaderna i de riktade insatserna och på så sätt utjämna skillnaderna mellan skolor och elevgrupper.

Det är avgörande att produktionsförvaltning som är huvudman för verksamheten tar fram denna nya elevpeng och ges förutsättningar för framtagandet.

Vi föreslår:

- Att en ny modell av skolpeng (en elevpeng) tas fram som innebär att skolan erhåller en ersättning som är baserad på den enskilde elevens förväntade behov.
- Att 500 tkr tillförs budget för arbetet med att ta fram en ny modell av skolpeng.
- Att som en provisorisk åtgärd innan ny modell av skolpeng är på plats höjer vi skolpengen inom förskolan med 5 mkr.
- Att som en provisorisk åtgärd innan ny modell av skolpeng är på plats höjer vi skolpengen inom grundskolan med 10 mkr.

Elevhälsan

Den fysiska hälsosituationen för våra barn är bland den bästa i världen. Däremot har den psykiska ohälsan bland barn och unga under 18 år ökat under 1990- och 2000-talen. I jämförelse med andra länder är det också vanligare att 15-åringar i Sverige har symtom på nedsatt psykiskt välbefinnande som ledsenhet, sömnsvårigheter och huvudvärk.

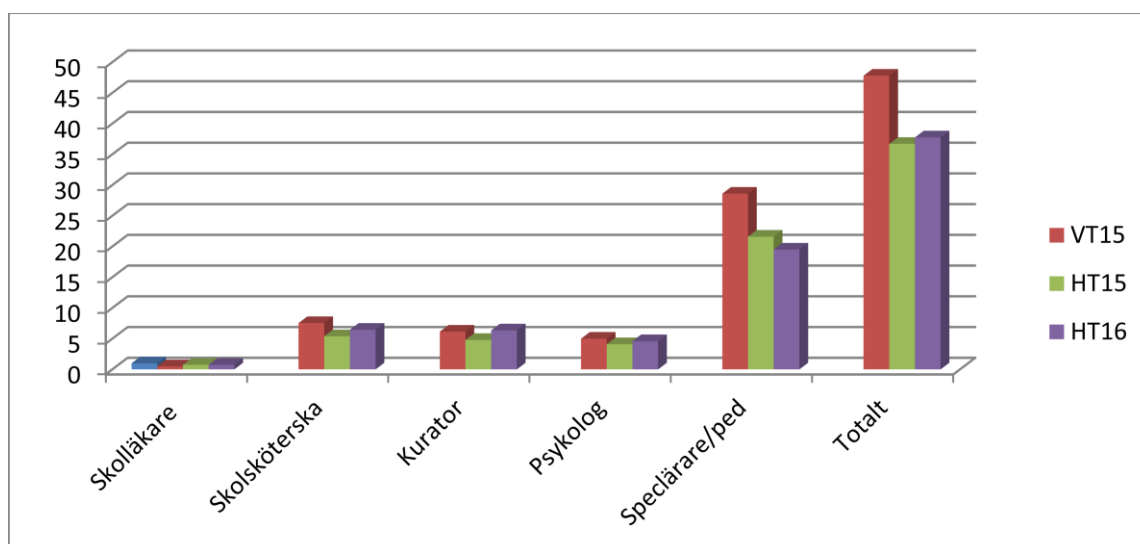
Var femte ung flicka i årskurs nio har någon gång skadat sig själv medvetet. Andelen unga som mår dåligt ökar och fler måste äta psykofarmaka för att klara vardagen. Depressioner, ångest och ADHD-diagnoser präglar många unga människors liv och får stora konsekvenser även i vuxen ålder.

Skollagen anger att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Den anger även att elevhälsan främst skall vara förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot utbildningens mål skall stödjas. Eleverna skall ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Begreppet "tillgång till" är valt för att vara anpassat till olika skolors förutsättningar. Av skollagens förarbeten framgår att man inte anser det vara rimligt att det på små skolor ständigt ska finnas till hands en skolläkare, kurator eller någon annan av de nämnda yrkeskategorierna. Huvudmannen avgör hur mycket personal skolan ska ha och vilken kompetens som behövs utifrån lokala behov och förutsättningar. Detta ställer stora krav när det kommer till likvärdighet i både tillgång till elevhälsa och dess utförande.

I läroplanen framgår att elevhälsans personal, lärare och rektor har ett tydligt gemensamt uppdrag. De ska alla stödja alla elevers utveckling mot målen, både kunskapsmål och sociala mål, vilket innebär att elevhälsans personal ska verka på pedagogernas traditionella huvudarena.

Elevhälsan har en avgörande roll när det kommer till hälsan hos våra unga och utgör dessutom frontlinjen i detta arbete. Vi kan se att antalet anställda inom elevhälsan minskat över tid men att man aktivt arbetar med frågan inom produktionsförvaltningen tillsammans med skolläkaren som är ansvarig för samordningen inom elevhälsan. För att understödja detta arbete inom elevhälsan föreslår vi ett riktat lyft för att möjliggöra att antalet verksamma inom elevhälsans olika delar kan öka i antal och bidra till en ökad samverkan mellan enheterna.

Vi har lagt fokus på kuratorer och psykologer inom elevhälsan. Rekommendationen från branschen är ca 300 elever per kurator. Skulle det följas betyder det att våra skolor saknar närmare 10 heltidsanställda kuratorer baserat på dagens 4,8 heltidstjänster.

Antalet psykologer är även det lågt då vi saknar närmare 5 heltidstjänster för att uppfylla de rekommendationer som finns. I vår skola går det 920 elever per kurator och 1079 elever per skolpsykolog.

En god samverkan är en grundförutsättning för en väl fungerande elevhälsa och en förutsättning för en likvärdig elevhälsa med fokus på varje enskild elev. För oss är det självklart att resurserna skall utgå från varje enskild elevs behov i det förebyggande arbetet och i de hjälpande insatserna. Sett till siffrorna ovan gällande vår elevhälsa så är en satsning på bemanningen inom elevhälsan ett prioriterat område.

Vi föreslår:

Att 5 mkr avsätts för rekrytering och ökad bemanning inom elevhälsan, i den del som rektor förfogar över för att Österåkers skolor skall närma sig de rekommendationer som finns kring bemanning inom elevhälsan.

Att 300 tkr avsätts i budget för ökad samverkan inom elevhälsan.

Att stärka läraryrket

Lönen är avgörande för att stärka läraryrket, detta är konstaterat, till och med av forskningen. Gångna årtiondenas nedprioritering av lärarnas löner och arbetsvillkor samt minskad status har av en del forskare på området formulerats som "en nationell olycka". En av de första åtgärderna regeringen införde under samarbete med arbetsgivare och de lärarfackliga organisationerna var Nationell samling för läraryrket.

Tre miljarder tillfördes för att lärares löner ska öka. Syftet med den satsningen är att staten vill bidra med medel till löneökning för fler lärare än de som i dag omfattas av den försteläraryrket. Att lärare och rektorer är nyckeln till en framgångsrik skola är ett faktum, men det krävs mer. Att staten nu satsar på höjda löner är ett viktigt steg för att uppvärdera läraryrket, men huvudmännen måste fortsätta satsa och det måste ske under många år framöver.

Många kommuner i länet har beslutat sig för att dessa lönesatsningar skall vara permanenta. Personalutskottet beslutade 2016-06-21 att lönetillägg inom Lärlönelyftet skall vara tidsbegränsat till 3 år. Det tror vi kommer att verka negativt för Österåkers kommun att klara konkurrensen i att behålla och rekrytera lärare. Med den typen av lösningar riskerar vi att lärare söker sig till andra kommuner.

Det är även viktigt att vi tittar på skolledares löner när nu lärlönerna ligger i fokus. Om inte hänsyn till skolledare löner tas i framtiden kommer rekryteringen av skolledare att försvåras och medföra störningar i karriärmöjligheterna för våra lärare. Att stärka läraryrket handlar dock inte uteslutande om lön. Det omfattar frågor som tid för undervisning och rektors ledarskap. Professionsutveckling, karriärutveckling, lärlärförsörjning och lärarutbildningen.

Alla dessa områden omfattas i Nationell samlingen för läraryrket men de behöver även belysas i kommunens egna verksamheter. Det finns mängder med åtgärder och förslag i dagens verksamhet som ligger berör dessa frågeställningar men arbetet måste göras på kort och lång sikt för att skapa hållbarhet.

Vi föreslår:

- Att avsätta 500 tkr till utvecklingsmedel för professionsutveckling. Området är ett av produktionens prioriterade områden för grundskolan med tidiga uppföljningar och kvalitativa utvärderingar för att se effekten.
- Att löneökningar från Lärarlönelyftet skall permanentas, om inte uppdraget är satt för viss tid.

Andelen behöriga lärare

Målet för vår skola är att alla lärare ska vara behöriga, idag är 68 % detta. Utmaningen handlar om rekryteringen av nya lärare, behålla de befintliga behöriga lärarna vi har och ge de som saknar behörighet möjlighet till detta. Arbete görs på området redan idag och planen är att man skall komma igång med en utbildningsinsats under våren 2017 för behörighet inom skola och fritidshem. Den insats som planeras är bra, men mot bakgrunden att 32 % av lärarna saknar behörighet vittnar om att kompetensförsörjningen av förskola, skola och gymnasium måste prioriteras och ske både kort och lång sikt.

Vi förslår:

- Att tillföra 10 mkr i utvecklingsmedel för fortbildning av lärare och annan pedagogisk personal, avsätts som respektive rektor kan ansöka.
- Att tillföra 200 tkr för att ta fram en kompetensförsörjningsplan med åtgärder och tidsplan för att långsiktigt nå målet med behöriga lärare.

Lov – skola

Regeringen avser att föreslå att det ska införas en skyldighet för huvudmännen att erbjuda lovskola till de elever i grundskolans årskurs 8 och 9 som riskerar att inte uppnå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därmed riskerar att inte nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Lovskola ska även erbjudas de elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha blivit behöriga till ett nationellt program i CIRKULÄR 16:50 2016-09-21 9 (22) gymnasieskolan. Vidare avser regeringen att se över lovskolans omfattning och inriktning. Kommunerna kompenseras för det åtagande som en skyldighet innebär genom generella statsbidrag. Samtidigt minskas det riktade statsbidrag som idag finns för att erbjuda lovskola. Någon proposition om skyldigheten att erbjuda lovskola har ännu inte presenterats. Men eftersom det avsätts 30 miljoner år 2017 kan det antas att avsikten är att införa en skyldighet någon gång under 2017.

Vi föreslår:

- Att Lov-skola införs i Österåker under 2017.

Läsa skriva räkna garanti införs

Regeringen avser att från 2017 påbörja införandet av en "läsa skriva räkna-garanti" i grundskolan. För att kompensera skolhuvudmännen för ökade utgifter med anledning av garantin beräknas fr.o.m. 2018 att 130 miljoner kronor kommer att tillföras utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Komvux

Idag ingår Komvux Österåker i Kunskapscentrum Nordost (KCNO) tillsammans med Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm. Vi anser att Komvux i Österåker skall återgå till att drivas i egen kommunal regi av Österåkers kommun och bli en självständig verksamhet som samverkar med andra aktörer. Verksamheten skall byggas upp och beslutet i Österåkers kommunfullmäktige om att ge Komvux mer centrala lokaler skall effektueras.

En kommun som Österåker som ligger geografisk längre ifrån Stockholms innerstad är alltid förlorare när kommunal vuxenutbildning kommersialiseras eller fogas samman med regionen i övrigt. För våra invånare är det utan tvekan det bästa att ha kvar Komvux och SFI i Österåker med en förstärkt lokal förankring. Detta är tveklöst något som ligger i linje med utökad etablering och integration på arbetsmarknaden, behovet av utbildning i bristyrken, m.m.

Vi föreslår:

Att Komvux erhåller mer centrala lokaler enligt fattat beslut i kommunfullmäktige.

Att Komvux Österåker lämnar KCNO och återgår till egen regi.

Rätt till behörighetsgivande utbildningar inom Komvux

Under år 2016 fanns det medel – under ett år – för 8 599 årselevplatser fördelade som s.k. kunskapslyftsplatser. De har kunnat användas för både teoretiska och yrkesinriktade platser. Inför 2017 planeras i stället att införas så kallade behörighetsgivande utbildningar. Den består dels av en rättighet för elever som saknar grundläggande behörighet för högskolestudier att läsa in den inom vuxenutbildning. Hittills har en sådan rättighet varit förbehållet elever som fullföljt ett yrkesprogram i gymnasieskolan utan att uppnå sådan behörighet. Den består också i en rätt att läsa in särskild behörighet för högskola och särskilda förkunskapskrav för yrkeshögskola inom vuxenutbildningen. För detta kompenseras kommunerna med generella statsbidrag, genom att tillförs det fr.o.m. 2017 tillförs cirka 530 mkr till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Riktlinjer för skolskjuts

Riktlinjerna för skolskjuts för barn med särskilda behov som inte kan erbjudas likvärdig utbildning inom kommunen föreslås ändras, så att barnen ges den rätten vilket innebär en högre kostnad för samhällsbetalda resor, se avsnittet Byggnadsnämnden.

Traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar inom skolan

Regeringen har vidgat målgruppen för traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar under våren. SKL och Kommunal har träffat en överenskommelse om dessa extratjänster. Det förutsätter att berörd person har deltagit i jobb- och utvecklingsgarantin under 450 dagar och ska inte ersätta ordinarie personal.

Exempel på extratjänster som nämns inom skolans område är: elevassistent, elevassistent med fokus på språkstöd för nyanlända, barnskötare och som fritidsledare. Många av de uppgifter som tidigare låg på skolvård/skolvårdinna har idag lagts på pedagoger. Att tillföra tjänster som nämns ovan skulle avlasta pedagoger och medföra ytterligare stöd för våra elever.

Skolbibliotek

Ett fungerande skolbibliotek är viktigt för att få igång en läsande kultur. Vad ett skolbibliotek innehåller och fungerar ser olika ut från skola till skola. Olika är bra, men det måste finnas någon form av garanterad lägsta nivå. Vi vill understryka vikten av samarbete med kommunbiblioteket. I vissa kommuner som till exempel i Ekerö har kommunbiblioteket klassuppsättningar som skolor får låna för att främja läsandet. De arbetar även med bokväskor som lämnas till skolorna som ett komplement till skolbiblioteken.

Vi föreslår:

- Att en inventering görs av skolbiblioteken i alla skolor i Österåker.
- Att en gemensam policy tas fram kring vad som definieras som ett skolbibliotek, vad som ingår i uppdraget.

De frånvarande eleverna

När en elev har hamnat i långvarig frånvaro kan inte den enskilda skolan ensam lösa problemen. Skolförvaltningen har initierat samtal med Socialförvaltningen i valda delar kring problematiken med "hemmasittare". Skolnämnden föreslår ett projekt där nästa steg handlar om att kartlägga omfattningen av problematiken och behovet som finns ute på skolorna av kunskap, stöd och samverkan för att komma vidare i arbetet med ogiltig frånvaro. Efter detta behövs organisation byggas för att arbeta skola skall arbeta vidare med detta tillsammans med socialtjänsten.

Vi föreslår:

- Att 600 tkr tillförs en heltidstjänst på skolförvaltningen för projektet kring "hemmasittare" tillsammans med Socialförvaltningen.

Ensamkommande och nyanlända barn

Vi lever i en tid med ökad globalisering och oroshärdar innebär att skolan får ta emot barn från andra kulturer och annan bakgrund. Det ställer höga krav på att mottagandet fungerar väl, särskilt med tanke på att vissa barn kommer från krigshärjade områden. Det nuvarande arbetet som beskrivs i VP 2017 för SKN är bra då kommunen behöver kontinuerligt arbeta med frågan eftersom Migrationsverkets prognoser kontinuerligt uppdateras.

Det är av största vikt att en plan för mottagande och att berörd personal får kunskap och fortbildning om hur man på bästa sätt kan arbeta med barn och ungdomar och möta dessa elever på bästa sätt. Kommunen erhåller idag resurser från Migrationsverket för mottagandet.

- Att personal i skolan får fortbildning och kompetensutveckling för att kunna arbeta med ensamkommande och nyanlända barn.
- Att samverkan mellan skola och socialförvaltningen sker så att enskilda integrationsplaner tas fram.
- Att se över möjligheterna till sommarskola och utökad skolgång.

Digitaliseringen är inte här för att stanna, den skall fortsätta

Skolverkets förslag på nationella strategier har nyligen lämnats till regeringen. Hur den föreslagna strategin kommer se ut i slutändan vet vi inte i dagsläget men vi vet att den digitala utvecklingen i skolan inte är här för att stanna, den är här för att fortsätta. Strategierna som lämnat gäller förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, skolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och skolväsendet för vuxna.

Vi delar Skolnämndens analys att det krävs investeringar i infrastruktur, digitala verktyg och kompetensutveckling och utbildning på en övergripande nivå som på enhetsnivå. Det betyder att vi behöver lämna satsningar av enskild karaktär som ger bilden av att digitaliseringen är ett fristående område från skolan. Vi behöver bygga struktur för implementering på kort och lång sikt.

Digitaliseringen av skolan är ett långsiktigt förändringsarbete och insatserna bör genomföras genom pedagogcentrum. För att säkerställa den egna kompetensen och rollen i den framtida utvecklingen inom IKT vill vi göra en medveten satsning för att bygga bra förutsättningar för att snabbt nå goda resultat när de nationella strategierna antas och skall implementeras.

Vi föreslår:

- Att införa en årlig investeringsbudget till Pedagogcentrum på 3 mkr till digitalisering inom skolan.
- Att medel för utökning från 60 % tjänst till en heltidstjänst med 250 tkr för IKT pedagog tillsätts Skolförvaltningen.

7.4 Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhetsområdet omfattar äldreomsorg och omsorg om människor med fysiska och psykiska funktionshinder, Äldreomsorgen omfattar service, stöd och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder (hemtjänst) samt särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet där även hälso- och sjukvårdsinsatser ingår. Omsorgen enligt LSS omfattar bostad med särskild service och daglig verksamhet för vuxna. Övriga insatser som ingår är personlig assistans, ledsagning, kontaktperson, avlösarservice, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Verksamheten omfattar dessutom omsorgen om personer med psykiskt funktionshinder och personligt ombudsverksamhet.

VON	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 667 350	71 300	- 596 050

I förslaget ingår sänkning av Armadas lokalhyror med 3,2 mkr.

Satsningar

Vård- och omsorgsnämnd	
Uppräkning av Hemtjänst	6 500
Kommunal hemtjänst	700
Höjd kompetens inom kost och näring	50
1 biståndshandläggare (100%) +kompetensutveckling	600
Ökat KBT	800
Utredningsarbete	800
Motverkande av dubbla hyreskostnader	200
Översyn av ersättning samt ökning LSS	500
Friskvård för äldre	500
1,5 tjänst Kanalhuset	900
Summa:	11 550

Äldres omsorg och trygghet

I vår budget har vi valt att lägga fokus på att du som äldre ska kunna leva ditt liv som du önskar, utifrån din egen identitet och personlighet. Delaktighet, inflytande och att känna trygghet är en av de mest grundläggande förutsättningarna för att känna välbefinnande. Inflytande och möjligheter att påverka den egna livssituationen har samband med en god hälsa.

Att inte uppleva en känsla av sammanhang, kan påverka livskvalitet och hälsa negativt. Kost, fysiska, sociala och kulturella aktiviteter kan förebygga hälsoproblem och leda till en större livskvalitet. Eftersom demografin i Österåker visat att antalet äldre blir allt fler. Mellan 2015 och 2016 beräknas antalet äldre mellan 65-79 år stiga med 1,5 % och antalet äldre som är 80 år eller äldre väntas öka med 6,1 procent fram till 2018.

Den demografiska utvecklingen ställer naturligtvis krav på att det finns både kortsiktig, som långsiktig planering för att klara att säkerställa de behov som finns åren framöver. Byggande och platser i särskilda boenden, som vi som äldre kan flytta till efter omvårdnadsbeslut har ökat och har snart mött behovet men vi ser gärna att det finns en plan för byggandet så att inte vi hamnar i händerna på privata utövare utan har en strategi så att bristen inte återkommer.

Ny boendeform – ett mellanboende

Det behövs i Österåker en ny boendeform, ett mellanboende. Det handlar om att redan nu planera för framtiden för kommunens äldre invånare.

Idag sker omvårdnad i hemmet genom hemtjänsten eller särskilt boende när du inte klarar dig själv. Många gånger ger detta system alltför vårdkrävande omsorg i hemmet, och kan bli en isolerad tillvaro för den enskilde. Vi vill därför bygga någon form av mellanboende i Österåker. Ett boende för den som klarar sig hyggligt, men som ibland behöver hjälp och stöd.

Äldreboendedelegationen har på nationell nivå konstaterat att behovet av bostäder anpassade till den åldrande människans behov kommer att bli mycket stort under överskådlig tid framöver.

Redan i dag saknar vissa kommuner möjligheter att möta äldres efterfrågan på små och medelstora hyreslägenheter i det ordinära bostadsbeståndet. Flera kommuner kan inte heller tillgodose behovet av särskilda boenden och vård- och omsorgsboenden. Från och med 2020 kommer andelen äldre i befolkningen att öka kraftigt. Särskilt kraftig är ökningen bland dem över 85 år. För att klara av den förestående demografiska utvecklingen måste fler bostäder skapas för äldre och särskilda boendeformer/vård- och omsorgsboenden.

Det är mot denna bakgrund som vi menar att Österåkers kommun måste se över och skapa fler boendeformer än de i princip två som erbjuds idag. Det är dags att börja planera för att bygga en ny form – ett mellanboende.

Byggs en ny form av boende, ett mellanboende, så kommer det sannolikt en omfördelning ske som påverka såväl antalet platser i särskilt boende som den totala kostnaden för äldreomsorgen i kommunen.

Resultatet av beräkningarna som gjorts på uppdrag av Äldreboendedelegationen indikerar på minskade kostnader för äldreomsorgen totalt genom att ett antal vård- och omsorgstagare i det ordinära boendet minskar i samband med flytt till någon form av mellanboende. Detta minskar i förlängningen behovet av antalet platser i särskilt boende.

Kostnaderna i mellanboende kan vara något högre än för ordinärt boende, men understiger markant kostnaderna för en plats i särskilt boende. Fler växelvårdsplatser inom ramen för kommunens verksamheter men även för privata utförare samt entreprenadverksamheter. De som vill vårda sina anhöriga i hemmet skall därför ges bästa möjliga förutsättning att göra så. Fler växelvård –och korttidsplatser integrerat i befintliga verksamheter skulle även öka kontinuiteten samt kunna leda till minskade kostnader långsiktigt.

Det är också dags att se över hur framtidens äldreboende ska vara. Österåkers kommun bör därför orientera sig och ta till sig goda exempel som finns i andra kommuner, som till exempel Bovieran som finns i flertalet kommun däribland Norrtälje som är ett senior och 55+ boende som bygger på ett tryggare, mer social och rikare vardag med många sköna mervärden. Sådant boende kan sannolikt utvecklas till framtida äldreboende kopplat till att sjukvårdande personal finns att tillgå vissa dagar och tider i veckan.

Vi föreslår:

- Att planeringen av framtida typer av olika boenden sker i nära samarbete med målgruppen exempelvis pensionärsorganisationer, kommunens pensionärsråd.
- Att Österåker tar initiativ till att kunna bygga senior och 55 + bostäder enligt konceptet som Bovieran.

Andelen 80 år och äldre ökar

Åldersgruppen 80 år och äldre ökar i betydligt större omfattning än den åldersgrupp som VON beräknat volymberäkningar ifrån (VON budget 2017, Plan 2018-19, augusti 2016). I nuläget finns det cirka 1548 personer som är 80 år och äldre vilket kommer att öka till cirka 1965 år 2020, dvs drygt 400 personer. Av de 80 år och äldre bor cirka var tionde i särskilt boende och mer än var femte har hemtjänst.

Kommunens genomsnittliga kostnadsnivå för de som är 80 år och äldre är cirka 240 tkr per år. Behoven kommer den närmaste femårsperioden ligga på cirka 50 platser och i VONs budget 2017, bedöms detta kunna tillgodoseas, men inom ett tioårsperspektiv uppskattas platserna inte räcka och vi vet att det tar lång tid innan ett äldreboende finns på plats.

	Ålder	Utfall 2014	Utfall 2015	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019
Pensionärer							
Förändring			2,4%	5,8%	5,6%	6,2%	7,0%
Äldre	80 - w år	1416	1450	1534	1620	1720	1841

Vi föreslår:

- Att en strategi arbetas fram för att motverka att bristen på särskilda boenden. Utgångspunkten skall vara att alla äldre som är i behov av särskilt boende skall få det.

Ökat behov av LSS-boende

De senaste årens prognoser för gruppen funktionshindrade visar på ett behov på cirka 100 platser fram till 2022, dvs cirka 15 platser per år.

Vi föreslår:

Att förslag tas fram för hur kommunens kall kunna svara upp till behoven för nya platser inom LSS boende fram till 2022.

Öka det kommunala bostadstillägget, KBT, för LSS-boende

Kommunala Bostadstillägget (KBT) gäller för de funktionsnedsatta som lyder under Lagen om särskilt stöd, LSS. Dessa personer är få till antal procentuellt sätt, men har precis som alla andra rätt att få stöd för att tillförsäkras goda levnadsvillkor. Ett boende kan räknas till att öka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv och ofta behövs extra stöd i form av boende på gruppboende eller på annat sätt anpassat boende. Dessa boenden har ofta en dyr hyra och om hen inte har förmåga att betala utgår bostadstillägg.

Kommunen ger ett kompletterande bidrag för hyror över 5 000 men ger inte full ersättning så behovet av att föräldrar eller andra anhöriga bidrar kan vara stort för dem som inte har förmåga att få tillräcklig hög lön för sitt arbete så det räcker till för alla omkostnader som ett självständigt liv kostar. Kommunen ersätter dock inte hyran fullt ut men det vill vi göra. Vi ser att alla ska kunna leva ett liv som är bra och så självständigt med vad det innebär i form av fritidsaktiviteter, resor till och från sin dagliga verksamhet, ett boende, och därför vill vi att kommunen ska ge full ersättning till hyra över 5 000 inklusive el och vatten.

Vi föreslår:

Att det kommunala bostadstillägget, KBT för LSS-boende höjs med 800 tkr.

Översyn och ökning av ersättningen för assistans enligt LSS

2014 redovisades resultatet av en nationell utredning som visade att schablonbeloppet för assistansersättningen var för hög. Sammanfattningsvis var kritiken att uppräkningsårligen skett både för personalkostnadsdelen (berättigad) och för övriga kostnader (ej berättigad). Vård- och omsorgsnämnden beslutade att ersättningen för LSS-beslut inom personlig assistans skulle sänkas med 10 kr jämfört med schablonersättningen (SFB) som betalas av Försäkringskassan.

Beslutet att sänka ersättningen prövas nu i några enskilda ansökningar och det går inte att utesluta att det kan ske volymökningar genom fler ansökningar. Utvecklingen på området måste följas då en tänkbar effekt av sänkning för LSS-beslut som tog av nämnden 2016 kunde leda till att privata assistansutförare väljer bort kunder.

Det är inte reglerat i lag vilken ersättning kommunen ska utge för assistans enligt LSS. Det är dock praxis att använda schablonersättningen, vilket är något som frångicks i beslutet från 2016 genom att sänka ersättningen med 10 kr/tim lägre än schablonersättningen.

Vi föreslår:

- Att Socialförvaltningen ges i uppdrag att genomlysna vad som behöver göras inom assistansområdet för att få rättssäkerhet så att rätt person får rätt stöd.
- Att Tillföra 500 tkr för att öka ersättningen för assistans enligt LSS, höjningen motsvarar den tidigare sänkningen på 10 kr/tim lägre än schablonersättningen från Försäkringskassan.

Dubbla hyreskostnader

Flertalet kommuner tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende. Österåkers kommun gör inte det i dagsläget.

Vi föreslår:

- Att kommunen inför motsvarande tillämpning. Beräknad kostnadseffekt cirka 200 tkr per år.

Hemtjänst

Budgeten för hemtjänsten måste räknas upp. Budget för 2016 låg på 80 procent av beslutad insats. I takt med att utförarna genomför alltmer och att Vård- och omsorgsnämnden har tagit steget till en bättre planering och säkerhet i utförda timmar, har också antalet utförda och därmed ersättningsbara timmar ökat. På helårsbasis uppskattas antalet utförda timmar vara strax under 84 % , dvs ca 5 % mer tid utfört än budgeterat av utförarna. Det ger ungefär ett värde på 6,5 Mkr, dvs vad prognostiserat underskott inom hemtjänsten för 2016 låg. Det betyder att VON:s budget måste öka i motsvarande grad så att den möter beviljade timmar.

Vi föreslår:

- Att budgeten för hemtjänsten ökas med 6,5 mkr för 2017.

Kommunal hemtjänst

För oss är det viktigt att det finns en kommunalt utförd hemtjänst. Skälen för det är flera, inte minst för att en verksamhet som utförs av kommunen också är underställd en demokratisk styrning med full insyn från medborgarna. Det är också viktigt att en kommunal hemtjänst finns så att det går att jämföra kostnader samt att det finns garantier ifall någon privat utförare inte längre kan eller vill utföra en tjänst. Därför vill vi bryta upp allianspartiernas beslut om att lägga ner den kommunala hemtjänsten.

Vi föreslår:

- Att medborgarnas skall ha rätt att kunna välja kommunalt utförd hemtjänst.
- Att Uppdrag ges till Vård- och omsorgsnämnden och Produktionsstyrelsen att under 2017 bygga upp en effektiv kommunalt utförd hemtjänstverksamhet med 700 tkr.
- Att en genomlysning görs av all hemtjänst utförd inom kommunen och ta fram förslag på hur alla hemtjänstutövare oavsett huvudman kan verka utifrån lika villkor. Grunden skall vara att samtliga hemtjänstutövare skall ha totalansvar för sin "kund" och ge service efter dennes behov alla timmar på dygnet.

Stimulanspengar för ökad bemanning

Regeringen har under 2015 tilldelat Österåker 3, 1 Mkr (halvårseffekt) i stimulansmedel. Under 2016 till 2018 avsätter regeringen ytterligare 2 miljarder. Österåkers andel under 2016 var cirka 5,6 Mkr och för 2017 uppskattas Österåker få ungefär samma summa 5,6 – 5,8 Mkr.

Syftet med regeringens satsning 2015 – 2018 är att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde genom ökad bemanning. Stimulansmedlen får endast användas till personalkostnader för personal som utför stöd och omvårdnad i den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre och endast för personalkategorier som arbetar nära de äldre.

Vi vet, hur viktigt det är att det finns tillräckligt med personal, tillräckligt med händer, så att de äldre får den hjälp de behöver.

Vi föreslår:

- Att kartlägga med årlig uppdatering, personalbemanningen och anställningsvillkor hos alla utförare dessutom personalens kompetens och erfarenhet utifrån beviljat stöd/plats
- Att utifrån kartläggningen föreslå kompetenshöjande insatser

Planera för framtida personalbehov

Investera i vidareutbildning och kompetensutveckling för personal inom kommunalt finansierad verksamhet. KOMVUXs kan med fördel vara den samarbetspart som på ett kostnadseffektivt sätt kan höja kompetensen men också ge grundkompetens så att framtida behov inom omsorgen får adekvat utbildad personal, exempelvis sjuksköterskor, socionomer, pedagoger, hemtjänst och äldreboendepersonal.

Vi föreslår:

- Att i samarbete med utförarna av kommunalt finansierad vård och omsorg ge möjligheten till personal att studera vidare för att få den kompetens som krävs för de personalkategorier som kommer att efterfrågas i allt högre grad i framtiden.
- Att KOMVUX kan erbjuda kompetenshöjande insatser för att kvalitetssäkra utförandet av kommunalt finansierad vård- och omsorgsverksamhet
- Att i samarbete med berörda myndigheter ta fram koncept för att kunna erbjuda arbetslösa grundutbildning och/eller vidareutbildning inom bristyrken i omsorgssektorn.

Heltid är normen för arbete

Arbete inom kommunalt finansierad vård- och omsorgsarbete ska i grunden ha heltid som norm. Det kravet ska ställas oavsett utförare. Dessutom vill vi att de så kallade delade turerna inte används då det skapar en dålig arbetsmiljö

Vi föreslår:

- Att heltidsnormen ska vara ett krav vid exempelvis upphandling samt då kommunen utför Vård- och omsorgsarbete.

Höjd kompetens inom kost och näring

Att ekologisk och närproducerad mat erbjuds fler dagar per vecka, näringsrik kost är mycket viktigt för sköra äldre och funktionsnedsatta.

Vi föreslår:

Att en utbildningssatsning i syfte om att höja kompetensen inom området kost och näring utifrån säsong med 50 tkr.

Biståndshandläggare och ytterligare kompetensutveckling

Behovet av socialpsykiatri ökar inom gruppen unga vuxna och bland många flyktingar och ensamkommande barn. För att möta behovet behövs ytterligare en biståndshandläggare motsvarande en heltidstjänst och kompetensutveckling.

Vi föreslår:

Att medel för en biståndshandläggare tillförs 550 tkr

Att 50 tkr tillför för kompetensutveckling

Livlinan

Livlinan lades ner vilket vi beklagar och vi anser att det bör göra en ny satsning på konceptet, bra för unga i behov av stöd. En verksamhet som gav stöttning i tillvaron, gav en andra chans, en möjlighet att kunna klara sig själv och kanske även få ett jobb.

Vi föreslår:

Att Vård- och omsorgsnämnden utreder möjligheterna att starta upp verksamhet utifrån konceptet – bra för unga i behov av stöd.

Friskvård för äldre

En tjänst kommer införas under hösten 2016 och dess syfte är att få igång förebyggande och underhållande rehabilitering insatser hos äldre och andra som i första hand bor på något av de boenden som finns i vår kommun.

Vi föreslår:

Att avsätta medel på 500 tkr så verksamheten kan fortsätta 2017.

Förebyggande gympa på Fyren

Något som nu startar vilket är ett bra initiativ. Vi vill understryka vikten av även ett mer uppsökande arbete ska ske för att hitta de äldre som inte alls aktiveras på något sätt samt att sätta in stödet tidigare i ålder. Det handlar om att skapa goda vanor. Ett samarbete med fler föreningarna i kommunen skulle kunna vara en modell.

Kanalhuset

Kanalhuset riktar sig till dem som är över 18 år och har en psykisk funktionsnedsättning. Kanalhusets värdegrund vilar på att vi ser dig och dina resurser och behov. Verksamheten erbjuder en lugn, trygg och kreativ miljö. Där ett mål för den enskilde kan vara att på sikt komma ut i arbetslivet eller att bryta sin isolering och få struktur på vardagen.

Verksamheten idag får endast sin s k. peng om de personer som är inskriva fysiskt kommer till Kanalhuset och är med i dess verksamhet. Då verksamheten omfattar personer som har goda dagar med många besök på Kanalhuset och sämre dagar men fortfarande behov av uppmuntran från verksamheten stämmer nuvarande ersättningssystem inte helt optimalt. Ersättningsystemet borde snarare utgå ifrån antal inskrivna personer och vara anslagsfinansierat.

Idag krävs biståndsbedömning för att komma till Kanalhuset och delta i verksamheten, ett krav, en byråkrati som kan ifrågasättas. Det bör utredas om det räcker med att ansvarig på Kanalhuset skulle kunna vara den som bedömer om en person bör skrivas in i verksamheten.

Kanalhuset har behov av anslagsfinansiering av 8 tjänster, ökning med 1,5.

Vi föreslår:

- Att ersättningssystemet till Kanalhuset görs om till att bli anslagsfinansierat och att hänsyn till antal inskrivna personer tas.
- Att utreda om biståndsbedömningen kan tas bort och om det kan räcka med att ansvarig på Kanalhuset gör bedömningen skriver in personen i verksamheten.
- Att ökning av 1,5 tjänst en kostnad på 900 tkr

7.5 Produktionsstyrelsen

Produktionsstyrelsen är en kommunal utförare som i konkurrens med andra leverantörer av välfärdstjänster driver och utvecklar förskola, skola, fritid, stöd för personer med funktionsnedsättning samt vård och omsorg om äldre personer.

Produktionsstyrelsen finansieras i stort sett av kundvals nämnderna.

Se utförare- och beställarnämnds organisation avsnittet Kommunstyrelsen.

7.6 Socialnämnden

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (individ- och familjeomsorg) och vad som sägs i lag om socialnämnd, exklusive omsorg om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Socialnämnden fullgör även kommunens uppgifter vad gäller flykting- och invandrarfrågor för icke yrkesverksamma, uppgifter enligt skuldsaneringslagen, föräldrabalken och uppgifter avseende familjerådgivning och ungdomsmottagning.

SOC	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 207 640	107 000	- 99 640

I förslaget ingår sänkning av Armadas lokalhyror 700 tkr.

Satsningar

Socialnämnd	
Volymkompensation	5 000
Hållbar arbetsmiljö	240
Kompetensutveckling	500
Integration	1 000
Ungdomsmottagningen	300
Barnombud	200
Summa:	7 240

Volymkompensation

Ökande befolkning i kommunen ger ökade behov av sociala insatser på alla Socialnämndens områden. Det vore därför rimligt att även Socialnämnden får volymkompensation motsvarande den växande befolkningen. Kommunen måste precis som vi sett på skolans område föra en hållbar och långsiktig politik. Att inte möta dessa behov kommer kosta vår kommun och samhället mycket mer i längden.

Befolkningen beräknas i budgetdirektiven växa med cirka 1000 personer per år vilket motsvarar ca 2,5 %. Volymkompensation även för Socialnämnden skulle innebära en ramutökning med cirka 5 mkr för 2017.

Vi föreslår:

Att 5 mkr tillförs i volymkompensation för den förväntade befolkningsökningen.

Personalpolitik

Socialförvaltningen genomgår en organisationsförändring som i skrivande stund inte är genomförd och kan därför inte bedömas. Det genomförs också en lönesatsning med målet att behålla samt rekrytera socionomer. Även här är det för tidigt att sja om hur det kommer att slå. Vi ser fortsatt att grunden för att de medborgare som är i behov av stöd från socialtjänsten gynnas av en stabil förvaltning. Därför är det viktigt att socialsekreterares arbetsmiljö förbättras genom att minska arbetsbelastningen.

Vi ser också ett behov att förstärka insatser som anses underlätta personalförsörjningen så som en planerad och bra introduktion i yrket, metod- och kompetensutveckling, tjänster med specialistansvar. På samma sätt är vi positiva till det arbete som görs inom ramen för den pågående organisationsöversynen, bl a arbetsgruppen bestående av representanter från Socialförvaltningen och fackliga företrädare.

En förbättrad personalförsörjning, det vill säga att vi klarar bemanningsbehovet, kommer att kräva en större budgetram. Vi ser att i ett sådant läge måste förvaltningen ges de resurser som krävs för att klara uppdraget och den lagstadgade verksamheten.

Behovet av hyresrätter måste även ses utifrån behov av rekrytering av nya medarbetare för att täcka behovet som finns för kommuninvånare som bor i Österåker och för nytillkomna invånare (se avsnittet Kommunstyrelsen)

Vi föreslår:

Att omorganisationen följs upp kontinuerligt och att uppföljningens fokus är hållbar arbetsmiljö.

Att det avsätts medel för att säkerställa en god arbetsmiljö med 240 tkr.

Att 500 tkr tillförs för kompetensutveckling.

Flyktingmottagning inklusive ensamkommande flyktingbarn

Till skillnad mot tidigare år har nu Österåkers kommun en enhet för att handlägga Ärenden kring migration med en egen enhetschef. Enheten har varit igång sedan årsskiftet, vilket avlastat de övriga verksamhetsområdena. Även den här enheten möter svårigheter i att rekrytera personal med rätt kompetens.

Med nya regelverk har prognoserna för flyktingmottagandet skrivits ner men det är fortsatt svårt att beräkna kostnader. Bristen på bostäder gör det svårbedömt behövs det tillfälliga lösningar som kostar mer än det skulle gjort om vi hade bättre tillgång till, hyreslägenheter. Kommer det bli lägre ersättningar från årsskiftet och har vi då avtal som kostar mer än det vi får ersättning för? Svårigheter som enheten brottas med är också skolgång för ensamkommande barn så för det krävs ökade resurser till produktionsförvaltningen.

För att få en fungerande integration krävs en ökad samordning. En lyckad integration kräver också engagerade kommuninvånare. Därför måste vi vara öppna för boendeformer anpassade för ensamkommande ungdomar där kommuninvånare kan vara ett stöd och länk för dem i integrationsprocessen. Stödboende, som är ett mer självständigt boende än exempelvis HVB, är ett sådant boende.

Vi föreslår:

Att socialnämnden arbetar fram en Integrationsplan tillsammans med Kommunstyrelsen med huvudsyftet att skapa ett integrerat samhälle i Österåker.

Att 1 mkr tillförs för arbete för insatser för integration

Förebyggande arbete gällande våld och hot mot kvinnor

Österåker bör stärka sitt förebyggande arbete gällande våld och hot mot kvinnor och i nära relationer. Ett aktivt riktat arbete med att förebygga våld i nära relationer är även det av vikt i en kommun som profilerar sig med kvalitet. Socialtjänstens arbete är viktigt och att Österåker har ett nära samarbete med ATV (Alternativ mot våld) i Täby och bör kunna utvecklas och ett närmare samarbete med mansjouren i Stockholm.

Socialnämnden ska fortsätta stödja kvinnojouren med två kronor per invånare. Utbildningar i olika bedömnings- och arbetsmetoder (så som FREDA, Barn och ungdomar utsatta för våld, Patriark) bör ges prioritering och finansieras inom ramen för socialnämnden.

Bostadsbristen leder många gånger till att våldsutsatta kvinnor och deras barn tvingas bo kvar långa perioder på jouren, flytta till vandrarhem eller i värsta fall flytta tillbaka till en misshandlande pappa och partner. Vi vill att Österåkers Kommun ska vara mer aktivt i kvinnofridsarbetet och verka för att våldutsatta kvinnor snabbt ska få ett relativt tryggt boende inom befintligt bostadsbestånd.

Vi föreslår:

Att Österåker går med i eller upprättar tillsammans med andra kommuner (ex nordostkommunerna) ett system med byteslägenheter för våldutsatta kvinnor.

Samordning och samverkan mot utanförskap

Med tanke på att kommunen har många boende i vandrarhem även ensamstående med barn, samtidigt rapporteras det nationellt om ökad ohälsa hos unga. Därför vill vi fortsatt prioritera arbetet med förebyggande insatser för att minska utanförskap

Vi föreslår:

Att en utredning av de förebyggande insatserna mot utanförskap görs. Utredningen skall sedan ligga till grund för ett beslutsunderlag för samordning och samverkan av insatser mot utanförskap.

Förebyggande arbete mot vräkning av barnfamiljer

Österåker saknar idag fasta rutiner för att förhindra att barnfamiljer vräks. 2007 infördes en nationell strategi för hemlöshet med en nollvision när det gäller vräkta barn. Dvs att inga barn ska vräkas från sina hem. Utgångspunkten är att varje barn har rätt till ett hem. I denna strategi har kommunerna en viktig roll genom att förhindra och i god tid söka upp barnfamiljer som ligger i riskzonen för att hotas av vräkning. Myndigheterna rekommenderar att arbeta förebyggande med fasta rutiner, uppföljningar och ekonomisk rådgivning för att förhindra att barnfamiljer vräks.

Vi föreslår:

Att Österåker upprättar fasta rutiner och en plan för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning med syfte att uppnå målet om nollvision, dvs att inga barn ska vräkas från sina hem.

Barnombud

Barnombud verksamheten har pågått i projektform sedan maj 2014. Barnombudet arbetar på individnivå med barn och ungdomar. Barnombudet vägleder samt ger tips och råd, till såväl barn/ungdomar som vårdnadshavare. Verksamheten har haft ett bra resultat och vi vill att den ska permanentas.

Vi föreslår:

Att Barnombud permanentas och att 200 tkr tillförs till tjänsten för heltid.

Ungdomsmottagningen

Ungdomsmottagningen ska fortsätta med sin förebyggande verksamhet i samarbete med skolan och andra som kommer i kontakt med ungdomar. I uppdraget bör även finnas ett arbete riktat mot ensamkommande barn. Verksamheten ska vara kvar inom ramarna för socialnämnden. Genom ökade öppettider vill vi öka tillgängligheten till Ungdomsmottagningen särskilt på sommaren.

Vi föreslår:

Att ökade öppettider för Ungdomsmottagningen på sommaren med 300 tkr.

7.7 Byggnadsnämnden

Nämnden hanterar frågor om bygglov, marklov, förhandsbesked, strandskyddsfrågor, och fastighetsbildningsfrågor. Byggnadsnämnden ansvarar också för samordning/handläggning av samhällsbetalda resor, lokala trafikföreskrifter, trafiksäkerhetsfrågor samt bostadsanpassningsbidrag till funktionshindrade.

BN	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 49 350	11 300	- 38 050

Satsningar

Byggnadsnämnd	
Förstärkning handläggare	200
Starta utveckling e-arkiv	500
Ökning samhällsbetalada resor	3 200
Summa:	3 900

Vi vill erbjuda kostnadsfri rådgivning för att bygga, bygga till eller energianpassa befintliga bostäder som ger lägre energikostnader och mindre miljöpåverkan. Vi vill erbjuda trafiksäkerhetsinformation till alla skolor och ser gärna att det upprepas årligen. Vi föreslår under Kultur- och fritidsnämnden att en antikvarie tillsätts, den bör även arbeta gentemot Byggnadsnämnden

Vi föreslår:

Att medel till förstärkning av handläggare tillförs med 200 tkr.

Att avsätta 500 tkr till start av utveckling av e-arkiv

Samhällsbetalda resor

Riktlinjerna för skolskjuts för barn med särskilda behov som inte kan erbjudas likvärdig utbildning inom kommunen föreslås under området Skolnämnden att ändras, så att barnen ges den rätten vilket innebär en högre kostnad för samhällsbetalda resor med cirka 3,2 Mkr.

Vi föreslår:

Att 3,2 mkr tillförs för utökning av samhällsbetalda resor för barn med särskilda behov som inte kan erbjudas likvärdig utbildning inom kommunen.

7.8 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar sträcker sig från miljö och hälsoskydd, enskilt vatten och avlopp, avfall, kemikalier, naturskydd, livsmedel till tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen. Verksamheten styrs av en omfattande lagstiftning, råd och anvisningar från centrala myndigheter.

MHN	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	- 14 350	5 300	- 9 050

Satsningar

Miljö- och hälsoskyddsnämnd	
Ny tjänst miljöhandläggare	600
Ny tjänst kommunekolog	600
LOVA-lokalt vattenvårdsprojekt	500
Summa:	1 700

Miljömålsarbetet kräver insatser

Österåkers kommun ska intensifiera omställningen till att bli en hållbar kommun genom höga ambitioner inom klimat och miljö. Miljövänliga transporter ska stimuleras och energieffektivisering prioriteras. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska också genom sin expertkompetens bidra till kommunens långsiktigt hållbara utveckling

Lokala miljömål för Österåkers kommun kommer att slås fast av kommunfullmäktige. Syftet med lokala miljömål är att samla miljöarbetet och göra det tydligt, öka farten i miljömålsarbete. I enlighet med texten i handbok för det interna miljömålsarbetet skall åtgärder samlas i en handlingsplan i samråd med kommunens verksamheter och ha förankring i budget och verksamhetsplaner för 2018. Struktur, genomförande och uppföljning skall konkretiseras med nyckeltal och delmål för varje miljömål. Detta för att bidra till att miljömålen som presenterats i "Österåkers miljömål 2016-2019" uppnås.

Miljömålen skall revideras en gång per mandatperiod. Åtgärdsprogram för de beslutade miljömålen i handlingsplan/planerna skall revideras årligen, i enlighet med handbok för det interna miljömålsarbetet. Förslag på struktur före genomförande och uppföljning av miljömålen finns. I arbetat med genomförande och uppföljning har MHN en viktig uppgift inte minst kommer det att krävas

Vi ser framför oss att detta kommer påverka Miljö- och hälsoskyddsnämnden genom bland annat fler provtagningar för att se till att grundvärden finns för vad kommunens miljö och klimat befinner i status idag både på land, i vatten och i luft för att därefter kontinuerligt följa samt utvärdera värdena. Vi efterlyser dessutom en ökning av resurserna för inventering och analys av bl a vattenområden och förorenad mark. Arbetet i samrådsprocesser, t ex med anknytning till 12:6-ärenden enligt MB, kommer på sikt sannolikt också att kräva ökat behov av tid för detta.

Vi föreslår:

- Att under 2017 tillsätts en tjänst, miljöhandläggare, för mätningar med 600 tkr.
- Att vattenmätningar utförs och mätningarna även omfattar förekomsten av miljögifter.
- Att medel på 600 tkr tillförs för en tjänst som kommunekolog.
- Att kommunens vattendrag ses över, åar, bäckar insjöar och hav då vi fått information om att fisken har minskat eller försvunnit bland annat på grund av övergödning och andra föroreningar

LOVA – lokala vattenvårdsprojekt

Lokala åtgärder för bättre havsmiljö kan få stöd från LOVA-bidraget. Kommuner och ideella sammanslutningar kan ansöka hos Länsstyrelsen om 50 % finansieringsbidrag för projekt som minskar tillförseln av fosfor, kväve och miljögifter till Östersjön.

Vi föreslår:

- Att kommunen ansöker om LOVA bidrag i samarbetet med t.ex. Trälhavets båtklubb (TBK), med 500 tkr för båttvätt.

7.9 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder, samordnar och följer upp kommunens verksamheter och ekonomi. Kommunens stödfunktioner (Personalenhet, Ekonomienhet, IT-enhet, och del av Tillväxt och Marknadsenhet samt kansliet) som finansieras av olika förvaltningar organiseras under Kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ansvarar för näringslivsfrågor och samhällsutvecklingsprocessen.

KS	Brutto	Intäkter	Netto
Summa	-259 690	86 000	-173 690

I förslaget ingår sänkning av Armadas lokalhyror (300 tkr).

Satsningar

Kommunstyrelsen	
Ytterligare 100 nya sommarjobb	600
En tjänst för skärgårdsutveckling inrättas	600
Klimat & Miljöarbetet	3 000
Driftmedel underhåll lekplatser	400
Konsumentvägledare, deltid	250
Strategi omhändertagande av dagvatten	500
Närradion	150
Österåkers kommun inför extratjänster	160
Ny tjänst integrationsstrateg	600
kommunvelomtern samt informationsinsats	30
Kompensation sökande statliga medel	600
Summa:	6 890

Dialog & öppenhet

Österåkers kommun har när det gäller medborgares uppfattade möjligheter till påverkan visat sedan en tid på låga resultat i till exempel SCB ranking. Det visar oss, att Österåkers kommun måste göra något åt den upplevda bristen av påverkansmöjligheter. Vi anser att det i Österåkers finns ett demokratiunderskott och brist på öppenhet och det vill försöka ändra på.

Vi föreslår:

Att metoder utvecklas för medborgardialog och för ökat medborgarinflytande.

Nu har Österåker en permanent turistbyrå i Åkersberga centrum den ska nu utvecklas till att vara en plats för ständig dialog, inte enbart en turistbyrå. Där ska detaljplaner och program visas upp och här ska alla österåkersbor kunna lämna sina synpunkter. Program för Åkersberga centrum och Översiktsplanen är exempel på planer som snabbt borde kunna kommuniceras mer öppet och på ett nytt sätt. I den turistbyrå vi önskar se på Ljusterö skall självklart också användas för medborgardialog.

Vi vill att arbetet med ny Översiktsplan skall genomföras av en bra medborgardialog, tillräckligt med tid bör ges för att österåkerborna skall ges möjlighet att komma med synpunkter. Vi vill att Översiktsplanarbetet skall involvera alla åldersgrupper i Österåker, även de små barnen, och ungdomarna.

Österåkers närradio bedriver en uppskattad verksamhet med en blandning av inslag och muskunderhållning. Närradion har också uppgift av kommunen att sända kommunfullmäktiges sammanträden. Den medborgarundersökning som kommunen kontinuerligt gör har tilläggsfrågor om närradion, vilket gör att vi inom kort kommer få siffror på hur många lyssnare närradion har. Närradion betalar en rejäl summa till STIM varje år och har nu fått krav från IFPI (International Federation of the Phonographic Industry) om rätt till lika mycket ersättning, vilket gjort att närradions kostnader ökat.

Vi föreslår:

Att bidraget till Österåkers närradioförening höjs med 150 tkr.

Österåkers kommun ska i i bräschen för delaktighet och tillgänglighet. Därför bör kommunen i alla led ta hänsyn till innevånare som av olika skäl inte kan röra sig fritt på grund av ålder och/eller funktionsnedsättning. En sådan grundförutsättning ger medborgare med svårigheter att röra sig med eller utan olika sorters hjälpmedel livskvalitet. Att kunna ta del av vår fina kommun på lika villkor som alla andra är inte någon extra service utan en lagstadgad rättighet enligt Plan- och bygglagen (PBL) och plan- och byggförordningen (PBF). Detta är en förutsättning att kunna vara delaktig i samhället, delaktighet kan generera en ökad upplevelse av livskvalité.

Satsningar inom detta område bör därför både gälla det som planeras och det befintliga som kan anpassas. Exempel på sådana satsningar kan vara att förse fler badplatser med ramper ner i vattnet, och att kommande hundrastgård anpassas och görs tillgänglig för allas frihet att kunna rasta och släppa sin hund på lika villkor

Råd & stöd

Österåkers kommun erbjuder idag inte sina medborgare konsumentvägledning. Utan hänvisar till Konsumentverkets enklare upplysningstjänst. Vi menar att en kommun med idag över 40 000 invånare och med den ökning som förväntas kommande år, så bör också Österåker tillhandahålla en konsumentrådgivare.

Vi föreslår:

Att en tjänst som konsumentrådgivare inrättas på deltid med 250 tkr.

Bostads- & lokalbrist

Särskilt problematisk är bristen på hyreslägenheter här i Österåker. Att det finns olika former av boenden i kommunen är viktigt. För såväl unga som äldre som redan bor i Österåker är en hyreslägenhet idag ett önskat boende. Behovet av hyresrätter måste även ses utifrån att täcka behov av rekrytering av nya medarbetare till kommunen och för nytilkomna invånare.

Enligt Österåkers kommuns bostadsbyggnadsprognos kommer det att byggas mellan åren 2016 -2018, 288 bostäder, mellan 2015 – 2025, 391 bostäder.

Armadas kö står, enligt uppgift, 3 364 personer och kötiden är i snitt 3,5 år. Österåkers kommun behöva öka takten i byggandet.

Vi föreslår:

Att Kommundirektören tillsammans med Armada gör en inventering av behovet och tar fram en konkret plan för ökat byggande av hyresrätter

Att Kommundirektören ges i uppdrag att genom offentlig privat samverkan undersöka möjligheten att få tillstånd fler hyreslägenheter

Att Möjligheten att få tillstånd byggande av fler Studentbostäder ska undersökas, liksom möjligheten att i samråd med byggföretag bygga smarta, kostnadseffektiva hyreslägenheter för unga.

Behovet av förskole- och skollokaler är stort. I budget 2016 pekade vi på det faktum att en lokalförsörjningsplan behövde utarbetas. I skrivande stund har Skolnämnden i augusti haft uppe för beslut ett förslag till lokalförsörjningsplan, men något beslut i Kommunstyrelsen som bär ansvar för lokalfrågorna har vi tyvärr inte sett.

Vi har besökt ett antal verksamheter, tagit del av planer och handlingar och haft löpande kontakter med huvudmannen för skolan. Det står klart att lokalläget är så tufft redan nu gällande F-3 och 7-9 och inför läsåret 2016/17 står skolan inför ännu större utmaningar. Den långsiktiga planen behöver brytas ner och konkretiseras ända ner till investeringsärenden.

Det kan vara lockande att sätta upp tillfälliga lokaler, som baracker, paviljonger och modulhus. Men det är kortsiktigt tänkt, särskild då behovet av skolor är långsiktigt, inte tillfälligt. Dessutom är tillfälliga skollokaler inte alltid anpassade för permanent bruk och ger därför inte alltid eleverna det stöd för lärandet som de behöver. Skolorna klarar inte hur många fler elever som helst då matsalar, gymnastiksal, slöjd etc inte räcker till liksom övriga gemensamhetsutrymmen. Utan här krävs det nybyggnation i stor omfattning.

Eftersom dagens situation med brist på förskole- och skollokaler till största del beror på brist på politiska beslut samt olyckligt beslut att frångå sig Hackstaskolan. Samt fler elever. Det skriande behovet kräver lösningar genom politiska beslut och det skyndsamt.

Lokalbristen måste hanteras på både kort och på lång sikt. För varje dag som går kommer vi närmare ett läge där vi saknar plats för ett antal skolklasser till skolstarten nästa höst. För varje dag som går i överfyllda skolor riskerar vi elevers måluppfyllelse och resultat. Det är oacceptabelt och den rådande situationen vi står inför måste lösas och får aldrig mer upprepas.

Vi föreslår:

- Att en arbetsgrupp med berörda förvaltningar tillsätts för att skyndsamt ta fram en åtgärdsplan för att hantera den rådande akuta lokalbristen inom skolan.
- Att en övergripande plan för byggnad av nya förskolor och skolor skyndsamt bereds för beslut i kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige för snabbt igångsättning av utbyggnad av förskole- och skollokaler.
- Att kommundirektören tar kontakt med Armada men också andra byggföretag som finns på marknaden som bygger just moderna skollokaler i syfte att snabbt lösa bristen av moderna och bra skollokaler.
- Att kommundirektören ges i uppdrag tillsammans med Armada att undersöka möjligheten vad som går att göra på befintliga skolbyggnader som till exempel att undersöka möjligheten att bygga på en våning på Åkerstorps skolan.

Kommunens organisation & statliga tillskott

År 2007 beslutade Kommunfullmäktige i Österåker om en "ny organisation för ökad valfrihet och kundval" enligt beställar- och utförarmodell. Korrigeringar gjordes 2013. Många kommuner har frångått denna modell. Vi menar att det är dags att utveckla framtidens styrmodell som utvecklar resultatstyrningen utifrån ett medborgarperspektiv.

Vi föreslår:

- Att kommundirektören får i uppdrag att utarbeta förslag till ny styrmodell och som konsekvens av den nya organisation som skall träda i kraft 2018.

Det är angeläget att Österåkers kommun håller sig ajour med de sökbara statsbidrag som finns och söker dessa medel då de bidrar till en hög kvalitet i verksamheterna. Vi har upplevt att kommunens förvaltningar stundtals har svårt att hinna med att också följa vilka statliga satsningar som är sökbara och brist på tid för att skriva ansökan. Vi menar att det är en viktig del av kommunens arbetsuppgifter och därför måste förutsättningar finnas för att klara det.

Vi föreslår:

- Att kommundirektören får i uppdrag att särskilt titta på hur kommunens förvaltningar håller sig ajour med och söker statliga bidrag och föreslå åtgärder som förstärker en effektiv och säker hantering
- Att 300 tkr avsätts till produktionsförvaltningen för att kompensera arbetet med att söka riktade statsbidrag inom skolan då detta idag betalas med skolpengen.
- Att 300 tkr avsätts till produktionsförvaltningen för att kompensera arbetet med att söka riktade statsbidrag inom övriga områden, äldreomsorg, etc,

Ändring i kommunallagen som rör kommunernas informationsskyldighet trädde i kraft den 1 juli 2015 och övriga lagändringar den 1 januari 2015. Lagändringen innebär en skyldighet för fullmäktige att för varje mandatperiod anta ett program med övergripande mål och riktlinjer för de kommunala angelägenheter som lämnas över till privata utförare. Programmet ska bl.a. ange hur uppföljning av dessa mål och riktlinjer ska ske samt hur allmänhetens insyn ska tillgodoseas.

Lagstiftningen innebär en ny generell informationsskyldighet för kommuner. När medborgarna kan välja en särskild utförare av en kommunal tjänst ska information om samtliga utförare, t.ex. privata utförare eller verksamhet som bedrivs i kommunal regi, lämnas.

Lagstiftningen innebär även en skyldighet för kommuner och landsting att genom avtal tillförsäkra sig information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i den verksamhet som lämnats över.

Vi föreslår:

- Att Program för uppföljning och insyn antagen av kommunfullmäktige 2015-06-15 skall utvärderas under första halvåret 2017 och redovisas i kommunfullmäktige
- Att Utvärderingen skall sedan ligga till grund för förslag till reviderat program för uppföljning och insyn klar för antagande senast 2019.

Personal & arbetsmiljöarbete

Ska Österåkers kommun kunna infria sina inriktningsmål krävs det att personalen har en bra arbetsmiljö. Systematiskt arbeta med medarbetarenkäter, lokalisera problemområden och upprätta handlingsplaner och göra uppföljningar i samråd med personalens fackliga företrädare är en självklarhet. Att få fart på ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) med tydlig inriktning på psykisk- och social arbetsmiljö måste ges hög prioritet.

Finns det fortfarande otydligheter i organisationen som berör till exempel ansvarsfördelning på chefs- och mellanchefsnivå och mellan förvaltningar måste dessa åtgärdas.

Likaså är det viktigt att fortsätta satsa på utbildning av kommunens chefer på alla nivåer. Tydliggöra kraven på gott ledarskap, satsa på utbildning där till exempel de grundlagsskyddade rättigheterna vad gäller yttrandefrihet som meddelarfrihet skall ingå.

Österåkers kommun måste involvera och förankra förändrings- och utvecklingsarbetet så att personalen känner sig delaktiga. Kommunen föreslås utveckla metoder för att ta tillvara personalens kompetens och uppmuntra nytänkande. Personalen måste kunna känna sig trygga med att framföra sina åsikter och tankar om den verksamhet som de dagligen har erfarenhet av till sina chefer.

Kvalitetsutveckling, konkretisering av mål för verksamheten samt uppföljning och utvärdering är exempel på områden inom kommunens ansvarsområden som måste utvecklas ytterligare även 2015. Vi vill att kommunen genomför årliga medarbetarenkäter.

Heltid och tillsvidareanställning skall vara normen.

Österåkers kommun växer och utvecklas. Samhället är komplext, nya lagar och regler stiftas. För att kunna möta dagens och morgondagens krav behövs rätt kompetenser inom den kommunala förvaltningen samt inom de verksamheter kommunen driver och ansvarar för. Utgångspunkten skall vara att det finns rätt kompetens för det vardagliga arbetet. Konsulter skall användas i undantagsfall där spetskompetensen saknas.

Vi föreslår:

- Att en genomlysning görs för att få en övergripande bild, vad gäller samtliga kompetenser, inte minst inom det juridiska området. Genomlysningen blir ett bra verktyg för att tillsätta, omfördela så att rätt kompetens finns på rätt plats

Lärlönelyftet är en statlig satsning för att skolhuvudmännen ska kunna ge en löneökning till särskilt kvalificerade lärare, förskollärare och fritidspedagoger. Syftet är att öka läraryrkets attraktionskraft och därigenom förbättra resultaten i skolan. Vad vi erfar så har många kommuner i Stockholm län beslutat sig för att dessa lönesatsningar skall vara permanenta, dvs inte upphör efter en viss tid. Personalutskottet i Österåker beslutat 2016-06-21 att lönetillägg inom Lärlönelyftet skall vara tidsbegränsat till 3 år, tror vi att det kommer att verka negativt för Österåkers kommun med risk för att de lärare så då i praktiken blir av med sitt löneflyft blir besvikna och söker sig till andra kommuner. När det gäller förste lärare så skall lönen följa med så länge läraren är förstelärare, och förestelärare skall en lärare kunna vara under en viss bestämd tid för ett visst uppdrag.

Vi föreslår:

Att Nytt beslut fattas så att löneökningar från Lärlönelyftet ses över och skall ses som permanenta om inte uppdraget är satt för viss tid.

Att översyn av rektorers och förskolledares löner görs.

Näringsliv, utveckling & upphandling

För en växande kommun som Österåker är näringslivet viktigt. Kommunens uppgift är att skapa rätt förutsättningar för de företag som verkar i kommunen att utvecklas och att aktivt skapa möjligheter för nya företag att etablera sig här. Österåkers kommuns satsningar inom näringslivet skall bidra till en positiv utveckling av Österåker som en kommun att leva i, bo och arbeta i. Kommunen skall ge de företag som finns här och de som är på väg hit den allra bästa möjliga servicen. Genom att utveckla kommunens insatser för näringslivet öppnar sig dessutom möjligheter att på ett positivt sätt stärka bilden positivt av Österåkers kommun

Vi föreslår:

Att näringslivsfrågorna växlar upp och att fokus sätts på att utveckla en inhemsk arbetsmarknad för att ge allt fler möjlighet att arbeta på hemorten.

Att skapa och utveckla en lokal arbetsmarknad får dessutom positiva bieffekter. Om färre behöver resa till och från arbetet i annan kommun minskas miljöpåverkan. Därtill underlättar det för invånarna att lösa det s.k. livspusslet och minskar stressen som arbetspendling många gånger innebär. För att lyckas behöver kommunen se till att det finns mark som kan vara attraktiv för utvecklingen av befintliga företag och för nyetableringar och att det finns rätt kompetens

För att skapa ett gott företagsklimat och ett utvecklande näringsliv samt ge fler österåkersbor möjlighet att arbeta i hemorten är det av yttersta vikt att stärka Österåker inom kompetensområdet. En framgångsrik kompetensförhöjning innebär en god matchning mellan behov hos arbetsgivare och utbud av arbetskraft med rätt kompetens. Indikatorer som kan mäta utveckling skall tas fram under 2016 och skulle kunna vara;

- Matchning mellan arbetsgivarnas behov och tillgången på rätt kompetens
- Möjlighet för arbetsgivare att rekrytera rätt kompetens
- Arbetsföremedlingens statistik och prognoser över arbetsmarknadsläget
- Sysselställningsstatistik
- Övergång från gymnasieskola till högskola
- Etablering av företag som matchar befintlig kompetens
- Engagemangsgrad i samarbetet mellan utbildningssystemet och näringslivet
- Företagarnas Småföretagarbarometer gällande mått om kompetens

Den gymnasiala yrkesutbildningen ska förbereda för arbetslivet och bidra till att arbetsgivarna får rätt utbildad arbetskraft, särskilt inom bristyrken såsom Elektriker, målare och snickare. Då behövs matchning mellan å ena sidan behoven på arbetsmarknaden och å andra sidan elevernas val och yrkesutbildningens innehåll och utbud förbättras. För att detta ska åstadkommas behöver branschernas inflytande över gymnasieskolans yrkesprogram att stärkas.

Vi föreslår att Komvux ska finnas kvar i kommunen och att kommunen återtär ansvaret och styrningen helt från Kunskaps Centrum Nordost och ge Komvux i Östråker möjlighet att utvecklas för att erbjuda utbildningar anpassat efter de behov som företagen har av kompetens och utifrån de behov som befolkningen, i alla åldrar, i Östråker har för att stärka sin position i yrkeslivet. En sådan anpassning av vuxenutbildningen kräver att vi har full rådgighet över vårt eget lokala Komvux.

Östråker har ett ansvar att skapa rätt förutsättningar för näringslivet som verkar här idag och för att skapa möjlighet till nya företagsetableringar. Östråker ingår i Stockholm the Capital of Scandinavia (Stockholm Business Region) och det är därför naturligt att mäta sig mot andra kommuner i samma region. Indikatorer för sådan mätning skall arbetas fram under 2017 och skulle kunna vara;

- Nöjd Kund Index
- Tillgång till planklar mark
- Statistik kring etableringar
- Statistik kring nyföretagande
- Svensk Näringslivs mätning om företagsklimat

Vi föreslår:

Att senaste under 2017 skall en näringslivspolitisk strategi tas fram som skall revideras vart fjärde år, till det skall kopplas en konkret handlingsplan som ska peka ut inriktningen på kort, medellång och längre sikt och skall revideras varje år.

Att Den konkreta handlingsplanen ska mätas med ett antal indikatorer, dessa skall tas fram under 2017.

Exempel på indikatorer som skulle kunna vara relevant för Östråker är;

- Omsättningstal för aktiebolag i Östråker
- Antal nya företag, företagsetableringar och konkurser
- Varumärkesmätning som görs vartannat år
- Svenskt näringslivs mätning om företagsklimat
- Kvantitativa branschmätningar (turismekonomisk mätning, klustermätningar, etc)
- Företagarnas Småföretagarbarometer gällande mått om lönsamhet och möjligheter för små företags utvecklingspotential i vårt län.

Etablering & integration på arbetsmarknaden

Projektet VIDA - Välj inkludering, delaktighet och aktivitet. Projektet syftar till att underlätta tredjelandsmedborgares etablering och integration på arbetsmarknaden genom bättre samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommuner och civilsamhälle i Stockholms län. Aktiviteterna ska fungera språkfrämjande, hälsofrämjande och/eller nätverksbyggande, vilket i sin tur ska gynna den enskilda individens möjligheter till etablering och ge ökade möjligheter till sysselsättning. Projektet bygger på en tidigare framtagen framgångsrik modell som bedrivits i Region Skåne, NAD –Nätverk, Aktivitet, Delaktighet.

I projektet VIDA kommer Länsstyrelsen i Stockholm att samarbeta med ett tiotal kommuner. Delprojektledare finns i Stockholms stad, Sundbybergs stad och Österåkers kommun. Projektet pågår 2,5 år och har beviljats 12 miljoner kronor från Europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden.

Vi tycker att det är positivt att kommunen ingår i projektet och vill gärna ge ytterligare stöd för ett bra integrationsarbete. Kommunstyrelsens roll är att på alla sätt arbeta för att våra nya medborgare kommer i egen försörjning. Österåkers kommun behöver samordna med Arbetsförmedlingen, Komvux, näringslivet, idrottsrörelsen m.m. Österåkers kommun bör också som förvaltning föregå med gott exempel.

Det är avgörande att vi alla ser på vad vi kan göra och bidra med för ökad inkludering av nyanlända. Tyvärr så är fokus allt för ofta vad de nyanlända själva kan göra för att bli inkluderade. I Österåker finns en stor vilja och intresse hos privatpersoner, företag och föreningar för att inkludera nyanlända till vår kommun och vårt samhälle, detta måste Österåker på alla sätt ta tillvara.

För den som har möjligheten att arbeta så bör just arbete och praktik vara den naturliga ingången för inkludering i vår kommun. Österåkers kommun är kommunens största arbetsgivare och inom kommunala förvaltningar och bolag är vi helt övertygade om att det finns både behov och möjligheter för att skapa praktikplatser för ökad inkludering av nyanlända.

Vi föreslår:

- Att samtliga förvaltningar och kommunala bolag får i uppdrag att skyndsamt inventera sina möjligheter att ta emot nyanlända för praktik.
- Att samordningen och koordineringen av praktikplatser inom förvaltningar och kommunala bolag hanteras av Näringslivs- och utvecklingsenheten.

För att samordna kommunens och civilsamhällets olika resurser för att stötta och supporta våra asylsökande och de människor som har uppehållstillstånd in i det svenska samhället behövs inrättas en tjänst som integrationsstrateg. Man skall även kunna vara kommunens representant och kontaktperson gällande integrationsfrågorna för nationella, regionala och lokala sammanhang.

För människor som har uppehållstillstånd skall etableringsplaner bli så bra som möjligt så att de kan lära sig svenska, få en bostad och ett arbete så fort som möjligt. Det innefattar också skola, förskola och fritids för barnen samt föreningslivet för både barn och vuxna. Arbetet innebär också kommunikation för att visa vad integration och inkluderande innebär.

Integrationsstrategen kan även arbeta med utbildningsinsatser för både kommunens anställda och för invånarna.

Vi föreslår:

Att Österåker anställer en integrationsstrateg och medel med 600 kr och att tjänsten läggs under Näringslivs- och utvecklingsenheten.

Regeringen har vidgat målgruppen för traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar under våren. SKL och Kommunal har träffat en överenskommelse om extratjänster och regeringen har genomfört förändringar avseende extratjänster. En hundra procentig lönetäckning för extratjänster innebär att arbetsgivarnas kostnader täcks upp till ett belopp som inkluderar lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42 %). Enligt gällande avtal är arbetsgivaravgifterna för kommuner (38,43 %) något högre än vad lagen säger. Kommunsektorn kommer inte att få kompensation för mellanskillnaden. Extra tjänst förutsätter att berörd person har deltagit i jobb- och utvecklingsgarantin under 450 dagar och ska inte ersätta ordinarie personal.

Exempel på extratjänster; som elevassistent i skolor, elevassistent med fokus på språkstöd för nyanlända elever, som barnskötare på förskolor, som fritidsledare på skolor, resurs med uppgift att ge extra stöd till boende eller personal på äldreboenden, servicehem, gruppboenden eller inom sjukvården.

Vi förslår:

Att Österåkers kommun inför extratjänster så många som möjligt för att i första hand förstärka förskola, skolan, fritidshemsverksamhet, fritidsgårdar, gata park, sport fritid samt inom äldreomsorg.

Att Det som belastar kommunen är mellanskillnaden i arbetsgivaravgift på uppskattningsvis 160 tkr, föreslås belasta kommunstyrelsens budget.

Att Näringslivs och utvecklingsenheten tillsammans med i första hand Produktionsstyrelsen, Skolnämnden, Kultur- och fritidsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden fördelar extratjänsterna.

Traineejobb är att kombinera anställning med yrkesutbildning och är en del av ett stegvist införande av 90-dagarsgarantin. Det nya stödet innebär utbildning på halvtid för ungdomar 20 till 24 år i kombination med en lönesubvention på 50 till 85 procent beroende på hur länge man varit arbetslös. För personer som har varit arbetslösa, eller i arbetsmarknadspolitiskt program, i minst månader, gäller subventionen för 85 procent av lönekostnaden upp till lön 10 000 kr/månad för halvtid.

Arbetsgivaren ges ett handledarstöd på 2 200 kr/månad. Lönesubventionen och handledarstödet täcker tillsammans kostnaderna för arbetsgivaren att anställa en trainee till avtalsenlig lön. I ett första steg ska denna typ av traineejobb införas inom sjukvård, skola och fritidshem. I ett andra steg inom funktionshinderomsorg och äldreomsorg.

Vi föreslår:

Att Österåker aktivt skall se möjligheten att erbjuda traineejobb där så är möjligt.

100 fler sommarjobb

Målet för Österåkers kommun är minst 120 Feriearbetande ungdomar som får arbete max 60 timmar i veckan, vilket motsvarar 4 tim/dag under 3 veckor. Ferielönen 2015 fastställdes till 70 kr/tim för ungdomar mellan 16 till och med 17 år, 90 kr/tim för ungdomar 18-19 år. Semesterersättning ingår i beloppet. Inget arbete ska ske på obekvämt arbetstid. 10 % av sommarjobben fördelas till ungdomar som har särskilt svårt att få feriearbete på egen hand. Kommunen strävar efter att lika många pojkar som flickor får sommarjobb. Ungdomarna är försäkrade under arbetstid. Ungdomar som går i andra året på gymnasiet, terminen innan sommarlovet, prioriteras i första hand och de som går första året prioriteras därefter.

Idag råder moment 22 på arbetsmarknaden, för att få ett jobb krävs det erfarenhet och för att få erfarenhet krävs ett jobb.

Vi föreslår:

Att det är vår skyldighet att se till att ungdomarna får in en fot på arbetsmarknaden och därför tillsätter vi 600 tkr motsvarande en kostnad på ca 100 fler nya sommarjobb.

Att öppna upp så att även åk 9 och åk1 på gymnasiet tillåts söka sommarjobb.

Skärgården

Det finns omkring 10 000 bofasta och 50 000 fritidshus i Stockholms skärgård. Bofast befolkning finns på alla större öar närmast kusten som har fast bro- eller färjeförbindelser med vägfärja som exempelvis Ljusterö. På Ljusterö bor det 1 900 bofasta och på sommaren ökar antalet boende till närmare 40 000.

Vår skärgård är en unik del av kommunen, vi har totalt 93 mil strandlinje och skärgården behöver prioriteras i högre utträckning.

Österåkers kommun har antagit en vision om att vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt att besöka. En Skärgårdskommun i världsklass.

Vi menar att skall Österåkers kommun ha kvar sin vision då krävs det omtag i frågan om skärgårdens utmaningar och utveckling. Sett till ambitionen i visionen behövs det göras mer, mycket mer.

Framför allt behövs det från kommunens sida att steg för steg genomföra ett antal konkreta satsningar och då menar vi satsningar som verkligen syns och som kan göra skillnad framförallt för de medborgare som är bosatta på öarna. En levande skärgård, det vill säga en skärgård där det går att leva och försörja sig som bofast och som erbjuder fritidsboende och turister rika naturupplevelser - förutsätter lösningar anpassade efter de särskilda förutsättningar som finns i skärgråden.

Vi föreslår:

Att ett Skärgårdspolitiskt program arbetas fram med tillhörande handlingsplan.

Att skärgårdsskolornas framtid utreds i samverkan med närliggande skärgårdskommuner för att se över möjligheterna för gemensamma förskolor och skolor som ett sätt att säkra att förskolor och skolor finns i skärgården.

Att En tjänst för skärgårdsutveckling inrättas med 600 tkr.

- Att bredbandsutbyggnad, täckningsgrad för mobiltelefoni i skärgården utreds och åtgärdas.
- Att Österåkers kommun medverkar till att skapa så goda förutsättningar som möjligt för företagare att verka i skärgården.
- Att Österåkers kommun medverkar till att kommunikationerna till havs utvecklas.
- Att Österåkers kommun bidrar till att turism och upplevelsevärden blir ett mer utvecklat område.
- Att en utredning görs i syfte att stärka skärgårdsbornas inflytande. I utredning skall kommunens nuvarande rådgivande organ Skärgårdsrådet utvärderas och möjligheten att inrätta ett skärgårdsutskott där representanter från skärgården har ett mer reellt inflytande utredas.
- Att turistbyrån på Ljusterö blir permanent.
- Att Österåkers kommun är en skärgårdskommun med en vacker kust och öar. Riktlinjer ska tas för hur och vilka områden som bör skyddas för framtiden ur ett miljöperspektiv, innebärande skydd av fisk, djur och naturliv
- Att I samtal med Trafikverket försöka få till stånd ett "ljusteröpaket" som bland annat innehåller gång- och cykelväg från färjeläget till Linnanäs, samt att gång och cykelväg väg (väg 276 – Östanå – Ljusterö Färjeläge – Ljusterötorg, ca 4000 m pågår ett förstudieprojekt med Trafikverket). Vägen till Åsättra djuphamn förstärks så att den klarar tyngre trafik.

Trafik & samhällsplanering

Österåkers kommun måste arbeta intensivt med att finna trafiklösningar för att få bra framkomlighet, ett bra trafikflöde. Trafikproblemen är som störst på morgnar ut från kommunen och på eftermiddagen när trafikanterna vänder åter. Det innebär att trafiklösningar måste till samtidigt som kollektivtrafiken måste utvecklas och göras så attraktiv som möjligt för att få fler att åka kollektivt, med Roslagsbanan, med busslinjetrafiken. Trafikfarliga utfarter och vägar bör i första hand prioriteras.

Trafikverkets nödvändiga satsningar för att snarast lösa de mest akuta trafikproblemen med koppling till riksväg 276 måste fortsätta även norr om Åkersberga tunneln.

Ytterligare angelägna satsningar är; Byggnad av trafikplats vid Söralidsvägen. Att en trafikplats vid avfarten mot Skärgårdsstads byggs. Att utfarten från Brännbacken måste bli säkrare, Fler gång och cykelvägar byggs samt se till att nuvarande GC får belysning.

Långsiktig strategi för Trafikfrågorna

Österåkers måste utöver att hantera trafikåtgärder kortsiktigt, även ha en mer långsiktig plan. Trafikfrågorna är avgörande för samhällsbygget varför vi anser att samtal i dessa frågor för att få en hållbar stabilitet skall föras parlamentariskt brett och med stöd av förvaltningens experter.

Exempel på frågor som är angelägna att lyfta;

- tillsammans med Trafikverket förbättra trafiksäkerheten på väg 276 från Åkersberga till Roslags Kulla.

- planer bör tas fram för att ta fram ett lokalt busstrafiknät som förbinder bostadsområden med affärscentra, men också med trafikpunkter för vidare transport med kollektiva färdmedel.
- utreda möjligheten att bygga en Cykelparkering med förvaringsboxar vid centrum och stationen.
- byte mellan bil och kollektiva färdmedel måste göras så attraktivt som möjligt. Infartsparkeringar skall finnas där det finns möjlighet att öka andelen kollektivtrafikresande och placeras där de bidrar till en bra resekedja.

Förslag på kort sikt för fler infartsparkeringar är att undersökas möjligheten att utöka infartsparkeringen vid Tuna station.

Bättre kollektivtrafik

Österåkers kommun måste under 2016 i sina kontakter med SL och entreprenörer se till att kollektivtrafiken inte avvecklas utan istället utvecklas bland annat genom att driva krav på utvecklad busstrafik över lag och även i glesbygd som till exempel på Ljusterö och förbättrade turlistor över lag. En bättre kollektivtrafik ger förutom en bättre miljö också ett mindre tryck på biltrafiken.

Lokaltrafiken inom Österåkers kommun måste också utvecklas i takt med att kommunen växer. Hur medborgarna inom kommunen skall kunna på ett smidigt sätt förflytta sig, helst utan bil, är något som måste planeras för redan nu. Planer bör tas fram för att ta fram ett lokalt busstrafiknät som förbinder bostadsområden med affärscentra, men också med trafikpunkter för vidare transport med kollektiva färdmedel. Bussen till Domarudden ska fortsätta sin uppskattade linjetrafik. I samtal med Landstinget och /eller utsedd entreprenör som kör busstrafiken för buss 635 bör kommunen verka för att bussen stannar vid Österåkers kyrka nära friluftbadet Garnsviken.

Österåkers kommun bör på alla sätt uppmuntra och påvisa att det går på ett smidigt sätt ta sig fram med kollektiva färdmedel.

Cykelkommunen Österåker.

En framtidsvision är att Österåker blir en cykelkommun där en större andel resor sker med cykel och att cykeln blir en viktig del av kommunens transportsystem. Den kommande Cykelplanen bör därför identifiera vilka insatser som kan ge en ökning av andelen cyklister och åtgärder som är optimala för cykeltrafiken. Som en del i det arbetet bör information och kommunikation öka redan nu. Utökad och förbättrad information till trafikanter och andra aktörer som skolor och företag är ett sätt att skapa en medvetenhet och ökad kunskap hos kommuninvånarna om de cykelinsatser Österåker gör.

Vi föreslår:

Att en informationsinsats gällande kommunens cykelsatsningar genomförs med 20 tkr.

Kommunvelometern

Cykelfrämjandets Kommunvelometer är en granskning och jämförelse av kommuners arbete med cykelfrågor. De deltagande kommunerna får en rapport som både beskriver kommunens nuläge och hur den står sig i förhållande till andra kommuner, samt konkreta rekommendationer inom vilka områden förbättringar kan ske.

Kommunvelometern startade 2011 och har sedan dess granskat de deltagande kommunerna ur ett cykelperspektiv. För varje år ansluter sig fler kommuner och 2016 deltog totalt 48 kommuner. Vi tycker att Österåker skall ta tydliga steg mot att bli en cykelkommun. Idag är Solna, Stockholm, Tyresö, Järfälla och Danderyd med i Kommunvelometern, självklart skall inte vi vara sämre.

Kostnaden för Österåkers kommun är 10 000 kr för att vara med i Kommunvelometern. Tidsmässig insats för en förståårskommun uppskattas till max 20-30 timmar.

Vi föreslår:

Att Österåker deltar i Cykelfrämjandets Kommunvelometer och att kostnaden 10 Tkr och arbetsinsatsen tas av kommunstyrelsen.

Aktivt klimat & miljöarbete

Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för det strategiska arbetet med miljö & klimatfrågor. Miljömålen för Österåker är antagna och nu börjar själva arbetet med att implementera målen. Det kräver ett strategiskt klimat/miljöarbete. Att implementera ett nytt arbetssätt kräver att politik och organisation går gemensamt, något som visat sig mycket tydligt under arbetet med de beslutade miljömålen.

I enlighet med texten i den beslutade handboken för det interna miljömålsarbetet skall miljömålsarbetet implementeras i kommunens befintliga styrmodell som omfattar vision, mål, indikatorer och mallar för verksamhetsplaner, budget och uppföljning. Åtgärderna samlas sedan i en handlingsplan i samråd med kommunens verksamheter och ska ha förankring i budget och verksamhetsplaner för 2018. Genom detta får vi en spridning och genomslag i hela organisationen.

Det betyder dock att 2017 inte får bli ett förlorat år för klimat/miljöarbetet. Förvaltningar och berörda tjänstemän som arbetar med frågan måste ha mandat från politiken och mandat från ledningen över organisationen. Det måste även finnas ekonomiska incitament för åtgärder och investeringar som behöver genomföras för att nå mål, delmål och genomföra åtgärder.

Vi föreslår:

- Att Österåker anställer en miljöcontroller, kostnad 600tkr.
- Att Miljöansvariga/miljöombud utses inom varje förvaltning och bolag.
- Att Miljöansvariga/miljöombud inom varje förvaltning och bolag får adekvat utbildning för uppdraget med 200 tkr.
- Att Grundläggande utbildning för anställda inom förvaltningarna kring hållbarhet och miljöfrågor genomförs under 2017, kostnad 2 mkr.
- Att förutsättningarna för en miljöcertifiering av kommunen utreds.
- Att kommunens verksamheter och förvaltningar inför förbud av inköp av kosmetiska- och hygienprodukter med tillsatser av mikroplast i samband med nya upphandlingar och vid inköp utanför upphandling.

- Att kommunens miljöstrateg i samarbete med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten och Roslagsvatten under 2017 genomföra en informationskampanj om mikroplaster riktad både till kommunen internt och också dess invånare.
- Att kommunen tar initiativ till att återvinningsstationerna förläggs i närheten av butiker och infartsparkering och att dessa sköts, är rena och snygga och att det töms oftare än idag.

Vård av naturreservat

För naturområden på kommunens mark, som inte är formellt skyddade t ex Trastsjöskogen ansvarar väg- och trafikenheten på kommunen för skötsel och investeringar.

Det finns 13 naturreservat i kommunen varav två, Näsudden och Domarudden är kommunala naturreservat. Skötsel av Domarudden görs dels av personal från Sport- och friluftsenheten och dels med väg- och trafikenhetens insatser. Skötseln av Näsuddens naturreservat kostar ca 107 000 kr/år. Kommunen har en upphandlad entreprenör för skötseln. För de kommunala naturreservaten finns en skötselplan som reglerar vad som ska göras.

För de reservat som Länsstyrelsen har inrättat (11 st) ansvarar Länsstyrelsen för skötsel och kostnader i samband med detta.

Vi föreslår:

- Att 200 tkr avsätts som förstärkning för vård av kommunens naturreservat.

Kommunens lekplatser

Underhåll och investeringar i kommunens lekplatser är inte bara en satsning på vara barns utemiljöer utan också ett sätt att inte låta våra gjorda investeringar förfalla. Vi måste ha en bättre geografisk spridning av lekplatserna i kommunen.

Vi föreslår:

- Att anslå driftmedel för underhåll av lekplatser (mindre insatser) 400tkr.
- Att se över platserna för fler nya lekplatser så att de sprids geografisk i kommunen och att en lekpark byggs i området kring Norrgårdsvägen.

Dagvatten & grovsopor

Dagvattenfrågan har fått allmänt ökad uppmärksamhet på senare år. Lokala problem med översvämning och spillvatten, som av olika anledningar blandats med dagvatten, har gjort frågan än mer aktuell. En bra hantering av dagvattnet med infiltrering och avledning är därför en viktig del av kommunens miljöarbete. Kommunen har en VA-policy och arbetet med en VA-plan pågår i anslutning till arbetet med ny översiktsplan. Men arbetet med dagvattenfrågan bör intensifieras.

Vidare bör kommuninnevägnarnas möjligheter att på ett enkelt sätt bli av med grovavfall tryggas.

Vi föreslår:

- Att kommunen tillsammans med Österåkersvatten/Roslagsvatten tar fram en strategi och åtgärdsplan för omhändertagande av dagvatten. Vi avsätter 500 tkr
- Att kommunen tillsammans med Roslagsvatten undersöker möjligheten att hämtning av grovsopor sker 2 ggr/år på fastlandet och på öarna.

Trygg & Säker

Trygghetsrådet – Trygg i Österåker - har kommit igång på ett bra sätt. Arbetet med trygghetsfrågorna i nära samarbete med närpolisen är viktigt, och att insatser görs för att den kriminalitet som finns i kommunen får svårt att få fäste och att tillförseln av nya personer i kriminell verksamhet på alla sätt stoppas.

Genom Trygg i Österåker följs polisens arbete och därigenom kan kommunen påverka att Österåkers ges tillräckliga polisiära resurser och att polisstationen i Åkersberga har rimliga öppettider. Österåkers kommun skall inte framöver behöva lägga egna skattemedel för att stötta upp säkerheten med kontrakterande av vaktbolag.

Vi föreslår:

- Att Österåker ska genom sitt nära samarbete med polismyndigheten verka för att det finns tillräckligt med polisiära resurser i Österåker och att polisstationen har adekvata öppettider
- Att Trygg i Österåker ska utveckla sin verksamhet genom att arrangera föräldraföreläsningar vid ett par tillfällen varje läsår. Dessutom ska Trygg i Österåker finnas med vid föräldramöten för att t ex presentera Drogvaneundersökningen
- Att insatser görs för att Österåker skall bli ett samhälle fritt från narkotika och dopning.
- Att Kommunen ska kontinuerligt följa upp medborgarnas upplevelser av sin boendemiljö och verka för ett rent, snyggt och tryggt Österåker

Rationaliseringsåtgärder

Konsultväxling

Österåker borde i jakten på ett optimalt användande av varje skattekrone närmare granska områden som inköp av externa tjänster, inköp av konsulter, samt se över all administration. Är kommunen optimalt bemannad gällande tjänster inom stabs- och ledningsfunktioner? Är förvaltningarna optimalt anpassade efter de arbetsuppgifter som skall utföras?

Vi vågar ifrågasätta det, och anser att det finns en besparingspotential inom detta område som vi kallar konsultväxling. Vi anser därför att en genomlysning bör påbörjas. Särskilt viktigt är detta, om samhället och Österåker skulle gå mot en kärvare ekonomisk situation.

Minskad personalomsättning och sjukfrånvaro

Österåkers kommun håller så sakteligen på att återhämta sig efter en turbulent tid då personalomsättningen på chefsnivå varit omfattande. Med fortsatta arbetsmiljöinsatser och med kommunens ambition att vara en bra arbetsgivare, bör en minskning av personalomsättningen vara möjlig under kommande år. Vi vill att åtgärder skall sättas in i syfte att minska personalomsättningen. Vi uppskattar att det har varit möjligt att minska kostnaderna för kommunen under 2014 och är möjligt kommande år framöver (minskad sjukfrånvaro och vikarier, eventuell övertid, etc.).

Möjlig rationaliseringseffekt; 2 Mkr 2017, 4 Mkr 2018, 6 Mkr 2019

8. Ekonomiska sammanställningar

8.1 Sammanställning av nämndernas ramar

Driftbudget	Budget 2017 Budgetdirektiv	Budget 2017 Samverkansbudget S V
INTÄKTER		
Kommunfullmäktige	30	30
Kommunstyrelsen	86 000	86 000
Kultur-och fritidsnämnd	6 750	2 050
Skolnämnd	76 800	76 800
Vård- och omsorgsnämnd	71 300	71 300
Byggnadsnämnd	11 300	11 300
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	5 300	5 300
Socialnämnd	107 000	107 000
SUMMA INTÄKTER	364 480	359 780
BRUTTOKOSTNADER		
Kommunfullmäktige	- 11 250	- 11 250
Kommunstyrelsen	- 253 100	- 259 690
Kultur-och fritidsnämnd	- 89 700	- 88 785
Skolnämnd	- 1 103 600	- 1 191 050
Vård- och omsorgsnämnd	- 659 000	- 667 350
Byggnadsnämnd	- 45 450	- 49 350
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	- 12 650	- 14 350
Socialnämnd	- 201 100	- 207 640
SUMMA BRUTTOKOSTNADER	- 2 375 850	- 2 489 465
NETTOKOSTNADER		
Kommunfullmäktige	- 11 220	- 11 220
Kommunstyrelsen	- 167 100	- 173 370
Kultur-och fritidsnämnd	- 82 950	- 86 885
Skolnämnd	- 1 026 800	- 1 114 250
Vård- och omsorgsnämnd	- 587 700	- 596 050
Byggnadsnämnd	- 34 150	- 38 050
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	- 7 350	- 9 050
Socialnämnd	- 94 100	- 99 640
SUMMA NETTOKOSTNADER	- 2 011 370	- 2 128 515

8.2 Kostnad och intäktsbudget

	Budget 2017 Budgetdirektiv	Budget 2017 Budget S V	Plan 2018 Budget S V	Plan 2019 Budget S V
INTÄKTER/UTJÄMNING				
Skatteintäkter	1 929 300	1 929 300	2 004 600	2 080 800
Utjämningsyst/statsbidrag	130 000	130 000	121 000	116 000
Fastighetsavgift	86 400	86 400	87 900	89 400
Statsbidrag, Maxtaxan	15 700	15 700	15 700	15 700
Verksamhetens avg/bidrag	364 480	359 780	359 780	359 780
Prisutveckling			5 000	5 300
Finansiella intäkter	13 500	13 500	13 500	13 500
Kapitalkostnader	55 570	55 570	55 570	55 570
Riktade statsbidrag		74 600	64 600	54 600
Konsultväxling mm.		2 000	4 000	6 000
SUMMA INTÄKTER	2 594 950	2 666 850	2 731 650	2 796 650
KOSTNADER				
Fördelade kostnader	- 2 375 850	- 2 489 465	- 2 489 465	- 2 489 465
Räntekostnader	- 1 400	- 1 400	- 1 400	- 1 400
Avskrivningar	- 48 000	- 48 000	- 49 000	- 50 000
Reglering, pension	- 43 000	- 43 000	- 40 000	- 37 000
Semesterlöneskuld	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Oförutsett		- 5 000	- 5 000	- 5 000
Särskilda insatser				
Lokaler				
Prisutveckling			- 75 000	- 75 000
Verksamhet statsbidrag		- 10 000	- 10 000	- 10 000
SUMMA KOSTNADER	- 2 469 250	- 2 597 865	- 2 670 865	- 2 668 865
MARGINAL		68 985	62 755	129 755
ÖVERSKOTTSMÅL 2 %		42 914	44 270	45 724
RESULTAT		26 071	18 485	84 031

8.3 Investeringsbudget

Budget
2017

UTGIFTER

Kommunstyrelsen	-113 500
Varav SBF	-109 000
Varav IT	-3000
Varav oförutsedd	-1 500
Byggnadsnämnden	-2 500
Produktionsstyrelsen	-4 500
Klassrumslyft	-10 000
Pedagogcentrum	-3 000
Summa utgifter	-133 500

INKOMSTER

Kommunstyrelsen	20 000
Byggnadsnämnden	300
Summa inkomster	20 300

NETTO

Kommunstyrelsen	-98 500
<i>Varav SBF</i>	-89 000
<i>Varav IT</i>	-3000
<i>Varav oförutsedd</i>	-1500
Byggnadsnämnden	-2 200
Produktionsstyrelsen	-4 500
Kommunstyrelsen	-10 000
Byggnadsnämnden	-3 000
Summa netto	-113 200

8.4 Finansieringsanalys

Finansieringsbudget visar hur kommunens kassaflöde utvecklas.

FINANSIERINGSANALYS	Budget 2017 S-V	Plan 2018 S V	Plan 2019 S V
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	68 985		
Justering för av- nedskrivningar	48 000		
Justering för pensionsavsättning	12 590	14 130	18 510
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster			
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	129 575		
Ökning/minskning kortsiktiga fordringar			
Ökning/minskning kortfristiga skulder			
Medel från den löpande verksamheten	129 575		
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	- 133 500		
Investeringsbidrag	20 300		
Medel från investeringsverksamheten	-113 200		
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Ökning av övriga långfristiga skulder			
Ökning långfristiga fordringar			
Medel från finansieringsverksamheten	0	0	0